

สรุปข่าวประจำวันวันที่ 14-20 ตุลาคม 2569

'พาณิชย์' ถกผู้ส่งออกข้าวรับมือตลาดโลกแข่งเดือด จับตาเอลนีโญหนุนนำเข้าพุ่ง

- การส่งออกข้าวไทยเผชิญการแข่งขันรุนแรงจากอินเดียและปากีสถาน และการส่งออกไปอิรักลดลง แต่ได้ตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซียเข้ามาทดแทน
- ปรากฏการณ์เอลนีโญเป็นปัจจัยบวกที่กระตุ้นให้หลายประเทศเร่งนำเข้าข้าวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งเป็นโอกาสของข้าวไทย
- กระทรวงพาณิชย์ร่วมมือกับผู้ส่งออกวางแผนรุกตลาดต่างประเทศ พร้อมเร่งแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานและต้นทุนการผลิตที่สูงเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า ได้หารือกับ นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย และคณะผู้บริหารสมาคม ถึงสถานการณ์การส่งออกข้าวไทยปี 2569 โดยการส่งออกข้าวไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากปัจจัยกดดันจากผลผลิตข้าวอินเดียที่มีปริมาณมากและมีสต็อกข้าวอยู่ในระดับสูง และช่วงปลายปีเป็นช่วงที่ผลผลิตข้าวปากีสถานออกสู่ตลาด ยิ่งทำให้มีการแข่งขันรุนแรงขึ้น และการส่งออกข้าวไทยไปอิรักลดลงอย่างมากมาตั้งแต่ช่วงต้นปีจากสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลาง แม้จะมีการขนส่งข้าวไปอิรัก ผ่านทางตุรกีบ้าง แต่ปริมาณยังไม่มากนักเนื่องจากมีต้นทุนการขนส่งเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี ยังมีตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซียที่นำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับกับความเสี่ยงจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญและเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร จึงช่วยชดเชยตลาดอิรักได้ส่วนหนึ่ง

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ได้แจ้งสถานการณ์การขาดแคลนแรงงานแบกขนสินค้า ณ ท่าเรือ จึงขอความอนุเคราะห์กระทรวงพาณิชย์ ช่วยประสานกระทรวงแรงงานในการจัดหาแรงงานที่สามารถทำงานในลักษณะนี้ได้ ซึ่งกระทรวงฯ ได้เร่งประสานกระทรวงแรงงานทันที เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานแบกขนสินค้า

ส่วนการดูแลตั้งแต่ต้นน้ำมีความสำคัญมาก หากเราสามารถทำราคาขายให้เหมาะสมแต่ยังคงมีกำไร เราจะสามารถส่งออกได้เพิ่มมากขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อราคาข้าวของเกษตรกรในทางกลับกัน หากส่งออกได้น้อยลง ข้าวจะอยู่ในประเทศมากขึ้นก็จะส่งผลกับราคาข้าวในประเทศเช่นกัน อย่างไรก็ตาม กระทรวงพาณิชย์ซึ่งรับผิดชอบด้านการตลาด กรมการค้าต่างประเทศ

นางอารดา เพื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กล่าวว่า ได้แจ้งแผนรุกตลาดเพื่อเร่งผลักดันการส่งออกข้าว โดยจะร่วมกับภาคเอกชนเดินทางไปพบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ เพื่อหารือเกี่ยวกับการขอย้ายกรอบเวลาการส่งออกตามใบอนุญาตและขอให้พิจารณานำเข้าข้าวจากไทย ซึ่งขณะนี้อยู่ในช่วงผลผลิตข้าวฤดูกาลใหม่ออกสู่ตลาด สอดคล้องกับความต้องการของตลาดฟิลิปปินส์ที่นิยมนำเข้าข้าวใหม่ และช่วงต้นปี 2570 กรมมีแผนพบผู้นำเข้าสำคัญทั้งญี่ปุ่นและแอฟริกาใต้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและรักษาสถานะข้าวไทยด้วยจุดแข็งด้านคุณภาพและการส่งมอบตามสัญญาที่ตรงตามกำหนดเวลา

นอกจากนี้ กรมฯ ยังมีแผนการจัดงานประชุมชาวนานาชาติเพื่อสนับสนุนการเจรจาธุรกิจการค้าระหว่างผู้ส่งออกข้าวไทยกับผู้นำเข้าข้าวจากนานาประเทศ การเร่งผลักดันการซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้าวไทยและเชื่อมโยงตลาดระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้นำเข้าข้าวในงานแสดงสินค้านานาชาติ

สถานการณ์การส่งออกข้าวไทยในปี 2570 คาดว่ายังคงเผชิญกับปัจจัยท้าทายเช่นเดียวกันกับปี 2569 เบื้องต้นอาจคงเป้าหมายไว้ที่ 7 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ช่วงปลายปีกรมการค้าต่างประเทศจะหารือร่วมกับภาคเอกชน โดยสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เพื่อประเมินสถานการณ์เอเลนีโอและความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง เพื่อกำหนดคาดการณ์การส่งออกข้าวปี 2570 อีกครั้ง

สำหรับการส่งออกข้าวของไทย เดือนม.ค.-ก.ย. 2569 รวมปริมาณ 4.99 ล้านตัน ลดลง 19.26% มีมูลค่า 2,962 ล้านดอลลาร์ ลดลง 16.84% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ราคาส่งออกข้าวไทยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยราคาส่งออกข้าวขาว 5% เฉลี่ย ณ เดือนก.ย. 2569 อยู่ที่ตันละ 482 ดอลลาร์ เพิ่มขึ้น 28.88 % จากเดือนกันยายน 2568 ที่ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 374 ดอลลาร์

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย กล่าวว่า ปัญหาข้าวไทยขณะนี้ประเด็นด้านราคา ซึ่งสูงกว่าประเทศผู้ปลูกข้าวอื่นๆ ซึ่งเป็นผลมาจากต้นทุนการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกรชาวนาสูง ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าประเทศอื่นมาก จึงอยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ ตั้งแต่ต้นน้ำ โดยเฉพาะพันธุ์ข้าวใหม่ๆ และการปรับเปลี่ยนวิธีการเพาะปลูก ซึ่งจะช่วยให้เรื่องราคาที่สมเหตุสมผลสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

ส่งออกข้าวไทยเสี่ยงวิตเป่า 7 ล้านตัน อินเดีย-ปากีสถานตัดราคา ตลาดไค้งท้ายเดือด

- เป้าหมายการส่งออกข้าวไทย 7 ล้านตันมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่สำเร็จ เนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี
- อินเดียและปากีสถานเป็นคู่แข่งสำคัญที่ตัดราคาขายข้าวต่ำกว่าไทย ทำให้ข้าวไทยเสียเปรียบในการแข่งขัน
- ตลาดผู้ซื้อรายใหญ่หดตัว โดยเฉพาะอิรักที่ลดการสั่งซื้อลงอย่างมาก และฟิลิปปินส์ที่ระงับการออกไปอนุญาตนำเข้าใหม่

การส่งออกข้าวไทยในไตรมาสที่ 4 ไค้งสุดท้ายของปี 2569 ยังต้องเผชิญโจทย์สำคัญ เมื่อการแข่งขันในตลาดโลกทวีความรุนแรง โดยเฉพาะอินเดียที่มีข้าวปริมาณมหาศาลและปากีสถานที่เริ่มได้เปรียบจากข้าวฤดูการผลิตใหม่ที่ออกสู่ตลาด และขายราคาต่ำกว่า ขณะที่ตลาดอิรักซึ่งเคยเป็นลูกค้ารายใหญ่การสั่งซื้อหายไปเกือบทั้งหมด แม้ตลาดอาเซียนจะช่วยพยุงยอดส่งออก แต่การรักษาเป้าหมาย 7 ล้านตันยังเป็นเรื่องท้าทาย

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดมุมมองกับ “ฐานเศรษฐกิจ” ต่อการแข่งขันข้าวโลก ที่ข้าวไทยกำลังเผชิญแรงกดดันรอบด้าน รวมถึงแนวโน้มผลผลิตข้าวไทยท่ามกลางความผันผวนของสภาพอากาศที่ยังผันผวนได้ตลอดเวลา

นายชูเกียรติ กล่าวว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-30 กันยายน 2569 ไทยส่งออกข้าวได้รวม 5.2 ล้านตัน ลดลงประมาณ 12.3% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายของตลาดข้าวไทยที่ยังต้องเผชิญการแข่งขันสูง โดยเฉพาะจากอินเดียซึ่งมีสต็อกข้าวจำนวนมากและมีศักยภาพส่งออกในระดับสูง

ตั้งแต่ต้นปี สมาคมฯ ประเมินเป้าหมายส่งออกข้าวไทยไว้ที่ 7 ล้านตัน ลดลงจากปี 2568 ที่ส่งออกได้ 7.9 ล้านตัน เนื่องจากคาดการณ์ล่วงหน้าว่าตลาดโลกจะแข่งขันรุนแรง ประกอบกับราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง

อย่างไรก็ตาม แม้จะปรับเป้าหมายลงมาแล้ว แต่สถานการณ์ปัจจุบันยังทำให้ต้องลุ้นอย่างหนักว่าไทยจะส่งออกได้ตามเป้าหมายหรือไม่

ส่งออกโค้งท้ายต้องเดือนละ 6 แสนตัน

แรงกดดันดังกล่าวเห็นได้จากตัวเลขส่งออกในไตรมาส 3 ซึ่งไทยส่งออกข้าวได้ 1.9 ล้านตัน ลดลง 10% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ทำได้ 2 ล้านตัน ส่วนไตรมาส 4 ถือเป็นช่วงสำคัญที่จะช่วยยอดส่งออกทั้งปีจะเข้าใกล้เป้าหมายเพียงใด

นายชูเกียรติระบุว่า ไทยยังต้องส่งออกข้าวอีกประมาณ 1.8 ล้านตันในช่วง 3 เดือนสุดท้าย หรือเฉลี่ยเดือนละ 600,000 ตัน จึงจะทำได้ครบ 7 ล้านตัน ซึ่งเป็นโจทย์ที่ทำหายอย่างมากเมื่อพิจารณาจากการแข่งขันในตลาดโลกและสถานการณ์การสั่งซื้อของประเทศผู้นำเข้า ขณะที่ข้อมูลส่งออกสะสมของประเทศคู่แข่งแสดงให้เห็นถึงแรงกดดันต่อไทยอย่างชัดเจน โดย 9 เดือนแรก อินเดียส่งออกไปแล้วประมาณ 15 ล้านตัน จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ทั้งปีที่ 25 ล้านตัน ส่วนเวียดนามส่งออกได้ประมาณ 7 ล้านตัน ปากีสถานประมาณ 4 ล้านตัน และไทยอยู่ที่ 5.2 ล้านตัน

ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนว่าไทยต้องแข่งขันทั้งด้านราคาและการรักษาตลาดเดิม ท่ามกลางคู่แข่งที่มีขีดความสามารถในการเสนอราคาต่ำกว่า โดยเฉพาะอินเดียซึ่งยังเป็นผู้เล่นสำคัญที่มีปริมาณข้าวรองรับการส่งออกจำนวนมาก

อินเดีย-ปากีสถานราคาชิงตลาด

ประเด็นสำคัญที่ทำให้ข้าวไทยแข่งขันยาก คือระดับราคาที่สูงกว่าประเทศผู้ส่งออกหลัก โดยราคาข้าวขาว 5% ในตลาดโลกขณะนี้ อินเดียอยู่ที่ประมาณ 375 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ปากีสถาน 405 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เวียดนาม 420-425 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวไทยอยู่ที่ 440-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ก่อนหน้านี้อาณาข้าวไทยเคยขึ้นไปสูงสุดที่ 480 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในเดือนสิงหาคม แม้ปัจจุบันราคาจะปรับลดลงมาแล้ว แต่ยังมีส่วนต่างจากคู่แข่ง โดยเฉพาะอินเดียซึ่งเสนอราคาต่ำกว่าไทยค่อนข้างมาก ทำให้ผู้นำเข้ามีทางเลือกในการจัดหาข้าวจากประเทศอื่น

นอกจากอินเดียแล้ว ปากีสถานยังเป็นผู้แข่งขันที่ต้องจับตา เพราะข้าวฤดูการผลิตใหม่เริ่มออกสู่ตลาด จากเดิมที่ผู้ซื้อบางส่วนไม่ต้องการข้าวปากีสถานเนื่องจากเป็นข้าวเก่าปลายฤดู เมื่อมีข้าวใหม่เข้ามา ผู้ซื้อในเอเชียจึงหันไปสนใจมากขึ้น เนื่องจากสอดคล้องกับความนิยมบริโภคข้าวใหม่ การเปลี่ยนแปลงนี้เห็นได้จากตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของข้าวไทย เวลานี้ทั้งสองประเทศหันไปซื้อข้าวปากีสถานมากขึ้น ประกอบกับระดับราคาข้าวไทยยังสูงกว่า จึงยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อการรักษาส่วนแบ่งตลาดในช่วงที่เหลือของปี

“อินเดียมีสต็อกข้าวปริมาณมหาศาลและส่งออกได้ในระดับสูง ขณะที่ข้าวใหม่ของปากีสถานเริ่มออกสู่ตลาด ทำให้ผู้ซื้อในเอเชียหันไปสนใจมากขึ้น เมื่อราคาข้าวไทยยังสูงกว่าคู่แข่ง จึงเป็นโจทย์สำคัญในการรักษาตลาดและแข่งขันในช่วงที่เหลือนของปี”

ตลาดอิรักหาย ต้นทุนส่งผ่านเพือนบ้านพุง

อีกหนึ่งปัจจัยที่กระทบการส่งออกข้าวไทย คือการหายไปของตลาดอิรัก ซึ่งเดิมเคยซื้อข้าวไทยปีละกว่า 1 ล้านตัน แต่ในปี 2569 การส่งออกตรงไปยังอิรักเกิดขึ้นเพียง 93,000 ตันในเดือนมกราคม หลังจากนั้นไม่มีการซื้อขายโดยตรงในระดับเดิมอีก อย่างไรก็ตาม การส่งออกผ่านประเทศทางเลือกเริ่มเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี โดยผู้

ข้าวบางส่วนใช้ตุรกีและซีเรียเป็นเส้นทางขนส่งข้าวต่อไปยังอิรัก สถิติ 8 เดือนแรกพบว่าไทยส่งออกข้าวไปตุรกีเพิ่มจาก 2,000 ตันในปีก่อน เป็น 90,000 ตันในปีนี้ ส่วนซีเรียเพิ่มจาก 4,000 ตัน เป็น 70,000 ตัน

แม้ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนการเปลี่ยนเส้นทางการค้า แต่การขนส่งผ่านประเทศเพื่อนบ้านทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะค่าขนส่งทางบกจากตุรกีไปอิรักที่สูงขึ้นประมาณ 160-170 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่งผลให้ราคาข้าวถึงปลายทางแพงขึ้นและอาจทำให้ปริมาณสั่งซื้อลดลง นอกจากนี้ ความขัดแย้งในบริเวณทะเลแดงและความเสี่ยงจากสถานการณ์การสู้รบของกลุ่มฮูตี ยังเป็นอีกปัจจัยที่ผู้ซื้อกังวล เพราะมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับเส้นทางเดินเรือ ทำให้การตัดสินใจสั่งซื้อข้าวต้องระมัดระวังมากขึ้น

ฟิลิปปินส์ระงับใบอนุญาตใหม่

แม้ตลาดอิรักจะหดตัวลงอย่างมาก แต่ตลาดอาเซียนช่วยชดเชยยอดส่งออกได้บางส่วน โดยเฉพาะฟิลิปปินส์และมาเลเซียที่เร่งนำเข้าข้าวเพื่อสำรองไว้ จากความกังวลเกี่ยวกับปรากฏการณ์เอลนีโญในช่วงที่ผ่านมา โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มจาก 150,000 ตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน เป็น 570,000 ตัน ส่วนมาเลเซียเพิ่มจาก 150,000 ตัน เป็น 450,000 ตัน ถือเป็นตลาดที่ขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญ และช่วยประคองการส่งออกข้าวไทย

อย่างไรก็ตาม ตลาดฟิลิปปินส์กำลังเผชิญข้อจำกัดใหม่ หลังหน่วยงานรัฐประกาศระงับการออกใบอนุญาตนำเข้าข้าวใหม่จากไทยและเวียดนามเมื่อประมาณ 2 สัปดาห์ก่อน โดยให้เหตุผลว่าราคาข้าวแพงเกินไป และอนุญาตเฉพาะสัญญาเดิมที่ได้รับใบอนุญาตไปแล้ว พร้อมสนับสนุนให้ผู้นำเข้าหันไปซื้อข้าวจากปากีสถานแทน สถานการณ์ดังกล่าวทำให้โอกาสการขยายตลาดของไทยมีข้อจำกัดมากขึ้น

ที่มา *ฐานเศรษฐกิจ*

สแกนยุทธศาสตร์ข้าวไทย กษ. ผันัก World Bank ดันข้าวคาร์บอนต่ำสู่ระบบอาหารยั่งยืน

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมมือกับธนาคารโลก (World Bank) เพื่อผลักดันยุทธศาสตร์การผลิตข้าวคาร์บอนต่ำสู่ระบบอาหารที่ยั่งยืน
- ขับเคลื่อนนโยบายผ่านแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” โดยใช้กลไกการเงินเพื่อสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance) เป็นเครื่องมือสนับสนุน
- มีเป้าหมายเพื่อสร้างตลาดรองรับข้าวคาร์บอนต่ำอย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่กับการเพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตให้เกษตรกรรายย่อย
- เตรียมเสนอโมเดลการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำในเวทีประชุมระดับโลก เพื่อต่อยอดบทบาทผู้นำด้านความมั่นคงทางอาหารของไทย

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ได้เป็นเพียงความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม แต่คือโจทย์ใหญ่ทางเศรษฐกิจที่กระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก การยกระดับภาคเกษตรไทย โดยเฉพาะ “ข้าว” ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก ให้ก้าวสู่อนาคตคาร์บอนต่ำผ่านกลไกทางการเงินสากล จึงเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความยืดหยุ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างยั่งยืน

ขับเคลื่อนผ่านยุทธศาสตร์ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”

นายกฤษฎ์ อุตตมะเวทิน รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปิดเผยว่า ในการประชุมระดับสูงในห้วงที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีสภาผู้ว่าการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และกลุ่ม

ธนาคารโลก (World Bank Group) ปี 2569 ภายใต้แนวคิด “Thailand’s New Horizons: Empowering People, Building Resilience” ณ สถานเอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประจำประเทศไทย

การประชุมในหัวข้อ “การพัฒนากลไกการเงินที่เสริมสร้างระบบอาหารที่มั่นคงและเท่าทันภูมิอากาศ: โอกาสและบทเรียนจากภาคข้าวไทยสู่การขยายผลที่ยั่งยืน” มุ่งเน้นการหารือเพื่อนำกลไกการเงินเพื่อสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance) มาขับเคลื่อนภาคการเกษตร เสริมสร้างความยืดหยุ่นในระบบอาหาร และผลักดันการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้วางกรอบนโยบายอย่างชัดเจนผ่านแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศใน 3 มิติหลัก คือ

นวัตกรรมเสริม (Innovation-Led) นำกลไกการเงินเพื่อสภาพภูมิอากาศเข้ามาช่วยเกษตรกรในการรับมือกับสภาพอากาศสุดขั้ว พร้อมส่งเสริมเทคโนโลยีและแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ตลาดนำ (Market-Driven) สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างอุปสงค์และตลาดรองรับ “ข้าวคาร์บอนต่ำ” อย่างจริงจังและยั่งยืน

เพิ่มรายได้ (Income-Boosting) มุ่งเป้าหมายสูงสุดของการลดคาร์บอน ให้ส่งผลตรงต่อการเพิ่มรายได้ สร้างความมั่นคงทางการเงิน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย

“ประเทศไทยมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนภาคการเกษตรให้เติบโตควบคู่กับการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนผ่านสู่การผลิตข้าวคาร์บอนต่ำจะสำเร็จได้ ต้องเกิดจากการผสานพลังระหว่างนวัตกรรม กลไกการเงิน ความร่วมมือจากภาคเอกชน และการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร การลดก๊าซเรือนกระจกจึงไม่ใช่แค่เรื่องสิ่งแวดล้อม แต่คือการสร้างระบบการผลิตที่เกษตรกรมีรายได้มั่นคงและมีตลาดรองรับอย่างแท้จริง” นายกฤษ อดตมะเวทิน

พัฒนาเกษตรกรฐานราก พร้อมต่อยอดบทเรียนสู่เวทีโลก

นโยบายดังกล่าวมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพให้แก่เกษตรกรรายย่อยในระดับฐานราก ทั้งในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี และการเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ไทยยังพร้อมใช้โอกาสนี้ในการถอดบทเรียนการดำเนินงาน เพื่อขยายผลและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับประเทศผู้ผลิตข้าวทั่วโลก

การเสนอโมเดลการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำบนเวทีระดับสากลครั้งนี้ ถือเป็นการต่อยอดบทบาทของประเทศไทยในการเป็นผู้นำด้านความมั่นคงทางอาหารยุคใหม่ การเปลี่ยนความท้าทายจากสถานะโลกร้อนให้กลายเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจ ผ่านการสนับสนุนทางการเงินและนวัตกรรมระดับโลก จะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตรกรรมไทย และส่งต่อระบบอาหารที่ยั่งยืนให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป
ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

สรุปชัด! สินเชื่อชะลอขายข้าว ปี 69/70 หอมมะลิรับสูงสุด 13,000 /ตัน

รัฐบาลอัดฉีดสินเชื่อชะลอขายข้าวเปลือก ปี 69/70 วงเงินรวม 5.8 หมื่นลบ. ช่วยชาวนาชะลอขายราคา หอมมะลิรับสูงสุด 13,000 บาท/ตัน

ข่าวดีสำหรับพี่น้องเกษตรกรและชาวนาไทยทั่วประเทศ! นางสาวลลิตา เพริศวิวัฒนา รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวและการดูแลรายได้เกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้การกำกับดูแลของ นางสาวศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้

เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อพิจารณา มาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 ควบคู่ไปกับการปรับโครงสร้างภาคการเกษตรภายใต้แนวคิด “ข้าวไทยสู่เศรษฐกิจอนาคต” (New Rice Economy)

การขับเคลื่อนมาตรการในครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 โครงการหลัก วัตถุประสงค์รวบเงินรวมทั้งสิ้น 58,912.64 ล้านบาท แบ่งเป็น วงเงินสินเชื่อ 49,275 ล้านบาท และ วงเงินชดเชยจ่ายขาด 9,637.64 ล้านบาท เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกในปีที่กำลังทยอยออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากในช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ลดแรงกดดันด้านราคา และป้องกันปัญหาการถูกกดราคาสินค้าเกษตร

สรุปวงเงินสินเชื่อและอัตราการช่วยเหลือชาวนา จำแนกตามประเภทข้าว

จุดเด่นของมาตรการรอบนี้คือการเน้น "บริการประชาชนและเกษตรกร" ผ่านโครงการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำและเงื่อนไขพิเศษ เพื่อให้เกษตรกรไม่ต้องเร่งรีบเก็บเกี่ยวและขนส่งข้าวไปขายในช่วงที่ตลาดมีปริมาณข้าวล้น ช่วยสร้างอำนาจต่อรองและดึงราคาข้าวเปลือกในตลาดให้สูงขึ้น

1. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี (ชะลอขายรอราคา)

วงเงินงบประมาณ 40,928.39 ล้านบาท เป้าหมายดูดซับผลผลิตข้าวเปลือก 3 ล้านตัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้าวเปลือกไปจัดเก็บไว้ในยุ้งฉางหรือสถานที่ที่เหมาะสม เพื่รอขายในช่วงที่ราคาตลาดปรับตัวสูงขึ้น โดยรัฐบาลรับภาระจ่ายดอกเบี้ยแทนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทั้งหมด

อัตราวงเงินสินเชื่อจำแนกตามประเภทข้าวเปลือก (ต่อตัน)

- ข้าวหอมมะลิ ให้สินเชื่อสูงถึง 13,000 บาท/ตัน
- ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ ให้สินเชื่อ 11,500 บาท/ตัน
- ข้าวปทุมธานี ให้สินเชื่อ 8,500 บาท/ตัน
- ข้าวเหนียว ให้สินเชื่อ 9,500 บาท/ตัน
- ข้าวเจ้า ให้สินเชื่อ 6,500 บาท/ตัน

นอกจากนี้ รัฐบาลยังเตรียม ค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าว เพื่อสนับสนุนเพิ่มเติมให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามเงื่อนไขที่กำหนด

เจาะลึก 4 โครงการเสริมสภาพคล่องสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ

นอกเหนือจากการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยโดยตรงแล้ว รัฐบาลยังได้วางมาตรการรองรับเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่สถาบันเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และภาคเอกชน ในการช่วยดึงผลผลิตออกจากตลาด

2. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร

- วงเงินสินเชื่อ 15,656.25 ล้านบาท
- เป้าหมาย รวบรวมข้าวเปลือกจำนวน 1.5 ล้านตัน
- ประโยชน์ที่ได้รับ อุดหนุนสินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อนำไปใช้รวบรวมข้าวเปลือกสำหรับแปรรูปหรือจำหน่าย โดยสถาบันเกษตรกรจะรับภาระดอกเบี้ยเพียง 1% ต่อปี เท่านั้น ขณะที่รัฐบาลจะช่วยชดเชยดอกเบี้ยให้อีก 3.50% ต่อปี ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นทางการเงินและเสริมกำลังในการรับซื้อข้าวจากเกษตรกรในท้องถิ่น

3. โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

- วงเงินชดเชยจ่ายขาด 564 ล้านบาท

- เป้าหมาย สต็อกข้าวเปลือก 4 ล้านตัน
- ประโยชน์ที่ได้รับ สนับสนุนส่วนต่างดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการโรงสีและโรงค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อจูงใจให้เร่งซื้อข้าวเปลือกเก็บไว้ในสต็อกในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากที่สุด

4. โครงการดูดซับข้าวเปลือก

- วงเงินงบประมาณ 1,680 ล้านบาท
- เป้าหมาย ดูดซับปริมาณข้าวเปลือก 3 ล้านตัน
- ประโยชน์ที่ได้รับ รัฐบาลสนับสนุนการรับซื้อข้าวเปลือกในราคาน้ำตลาด เพื่อพยุงไม่ให้ราคาขายหน้าร้านหรือหน้าโรงสีร่วงลงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

5. โครงการส่งเสริมข้าวคุณภาพสูง (ข้าวประณีต ระยะที่ 2)

- วงเงินงบประมาณ 84 ล้านบาท
- เป้าหมาย กลุ่มเกษตรกร 266 กลุ่มทั่วประเทศ
- ประโยชน์ที่ได้รับ สนับสนุนเงินทุนตรงกลุ่มละ 300,000 บาท เพื่อนำไปปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต พัฒนาบรรจุภัณฑ์ อุปกรณ์แปรรูป ตลอดจนการขยายช่องทางการตลาดออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อก้าวไปสู่การทำเกษตรมูลค่าสูง

รัฐบาลอย่า! ไม่ใช่แค่พยุงราคาสั้นๆ แต่คือการปฏิรูปยั่งยืน

นางสาวลลิตา เจริญวิวัฒนา กล่าวเพิ่มเติมถึงการบริหารงบประมาณว่า กระทรวงการคลังได้พิจารณาปรับลดกรอบวงเงินขาดดุลของโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับต้นทุนจริง และไม่เป็นการะทบทางการคลังมากเกินไป ในขณะที่ยังคงโครงการดูดซับข้าวเปลือกนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอให้พิจารณาใช้เงินจาก กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เป็นลำดับแรก ซึ่งจะสามารถเริ่มดำเนินโครงการได้ทันทีหลังจากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

“รัฐบาลมุ่งดูแลชาวนาไม่ให้อดแรงขายข้าวในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน พร้อมเพิ่มช่องทางรับซื้อและสนับสนุนการแปรรูปข้าวคุณภาพสูง เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสจำหน่ายผลผลิตในราคาที่เหมาะสม มาตรการครั้งนี้จึงไม่ใช่เพียงการพยุงราคาข้าวระยะสั้น แต่ยังมุ่งปรับโครงสร้างการผลิต เพิ่มมูลค่าข้าวไทย และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกรในระยะยาว” นางสาวลลิตา เจริญวิวัฒนา รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

การขับเคลื่อนมาตรการทั้ง 5 โครงการนี้ ถือเป็นก้าวสำคัญตามแนวนโยบาย New Rice Economy ของรองนายกรัฐมนตรี นางสุจิตต์ สุธรรมพันธุ์ ที่มุ่งหวังยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวนาไทยให้ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการสินเชื่อสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดและเงื่อนไขเพิ่มเติมได้ที่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้บ้านได้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

USDA เผยแพร่รายงานแนวโน้มตลาดข้าวเดือนตุลาคม 2569 คาดอุปทานข้าวสหรัฐฯ ตึงตัว ขณะที่การส่งออกข้าวโลกยังทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) เผยแพร่รายงานแนวโน้มตลาดข้าว (Rice Outlook) ประจำเดือนตุลาคม 2569 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวโน้มตลาดข้าวสหรัฐฯ และตลาดข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 ดังนี้

แนวโน้มตลาดข้าวสหรัฐฯ ปีการตลาด 2569/70

ตลาดข้าวสหรัฐฯ คาดว่าจะเผชิญภาวะอุปทานตึงตัวในปีการตลาด 2569/70 เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศที่ลดลงส่งผลให้ปริมาณข้าวที่มีไว้ใช้และสต็อกปลายปีลดลง ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ราคาข้าวที่เกษตรกรได้รับปรับตัวสูงขึ้น

ตามรายงานแนวโน้มตลาดข้าวเดือนตุลาคมของ USDA คาดว่าผลผลิตข้าวทั้งหมดของสหรัฐฯ จะอยู่ที่ 157.7 ล้านฮันเดรดเวต (hundredweight: cwt) ลดลง 400,000 cwt จากประมาณการเดือนกันยายน และเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปีการตลาด 2536/37 การลดลงดังกล่าวเป็นผลจากผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่ที่คาดว่าจะอยู่ที่ 7,668 ปอนด์ต่อเอเคอร์ และพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลงสู่ระดับต่ำเป็นประวัติการณ์ที่ 2.057 ล้านเอเคอร์

สำหรับข้าวเมล็ดยาว คาดว่าผลผลิตจะอยู่ที่ 103.2 ล้าน cwt ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปีการตลาด 2530/31 สาเหตุหลักมาจากพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลงในรัฐผู้ผลิตทางตอนใต้ โดยเฉพาะรัฐอาร์คันซอ มิสซิสซิปปี มิสซูรี เทกซัส และลุยเซียนา ขณะที่ผลผลิตข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้นก็คาดว่าจะลดลงเช่นกัน โดยอยู่ที่ 54.5 ล้าน cwt

ปริมาณข้าวที่มีไว้ใช้ทั้งหมดของสหรัฐฯ คาดว่าจะอยู่ที่ 266.0 ล้าน cwt ลดลงจาก 303.4 ล้าน cwt ในปีการตลาด 2568/69 ส่วนการนำเข้าข้าวคาดว่าจะเพิ่มขึ้นสู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 49.8 ล้าน cwt หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16 จากปีก่อน เนื่องจากสหรัฐฯ ต้องเพิ่มการนำเข้าเพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่ลดลง โดยการนำเข้าข้าวเมล็ดยาวคาดว่าจะทำสถิติสูงสุดที่ 43.0 ล้าน cwt และคาดว่าไทยกับอินเดียจะยังคงเป็นแหล่งนำเข้ารายสำคัญ โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและข้าวบาสมาดิ

ด้านการใช้ข้าวทั้งหมดของสหรัฐฯ คาดว่าจะอยู่ที่ 226.0 ล้าน cwt ไม่เปลี่ยนแปลงจากประมาณการก่อนหน้านี้ แต่ลดลงร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยการบริโภคภายในประเทศและการใช้ส่วนเหลือคาดว่าจะอยู่ที่ 148.0 ล้าน cwt ขณะที่การส่งออกคาดว่าจะอยู่ที่ 78.0 ล้าน cwt ลดลงร้อยละ 3 จากปีก่อน ผลผลิตที่ลดลงมีแนวโน้มจำกัดปริมาณข้าวที่สามารถส่งออกได้ โดยคาดว่าจะการส่งออกข้าวเมล็ดยาวจะอยู่ที่ 50.0 ล้าน cwt อย่างไรก็ตาม การส่งออกเริ่มต้นได้ค่อนข้างดี โดยมีรายงานความต้องการจากตลาดต่าง ๆ ได้แก่ เฮติ เม็กซิโก ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อิรัก และซาอุดีอาระเบีย

สต็อกข้าวปลายปีการตลาดของสหรัฐฯ คาดว่าจะอยู่ที่ 40.0 ล้าน cwt ลดลงร้อยละ 32 จากปีก่อน และเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 3 ปี แนวโน้มอุปทานที่ตึงตัวเป็นปัจจัยสนับสนุนราคา โดยราคาข้าวเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับตลอดปีการตลาดคาดว่าจะอยู่ที่ 15.20 ดอลลาร์สหรัฐต่อ cwt เพิ่มขึ้นจาก 12.40 ดอลลาร์สหรัฐต่อ cwt ในปีการตลาด 2568/69 ส่วนราคาข้าวเมล็ดยาวเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับคาดว่าจะอยู่ที่ 14.00 ดอลลาร์สหรัฐต่อ cwt สะท้อนถึงราคาซื้อขายจริงและราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่แข็งแกร่งขึ้น

โดยภาพรวม ตลาดข้าวสหรัฐฯ ในปีการตลาด 2569/70 มีแนวโน้มเผชิญอุปทานตึงตัว ความต้องการนำเข้าที่สูงเป็นประวัติการณ์ และปริมาณข้าวที่มีไว้สำหรับส่งออกลดลง การลดลงของผลผลิตและสต็อกคาดว่าจะ

สนับสนุนราคาข้าวที่เกษตรกรได้รับภายในประเทศ ทั้งนี้ ระดับผลกระทบจะขึ้นอยู่กับปริมาณการนำเข้าและความต้องการในตลาดส่งออก

แนวโน้มตลาดข้าวโลก ปีการตลาด 2569/70

ตลาดข้าวโลกคาดว่าจะยังคงมีอุปทานโดยรวมอยู่ในระดับสูงในปีการตลาด 2569/70 แม้มีการปรับลดประมาณการผลผลิตในหลายประเทศผู้ผลิตรายสำคัญ ตามรายงานแนวโน้มตลาดข้าวเดือนตุลาคมของ USDA ปริมาณข้าวโลกที่มีไว้ใช้ทั้งหมดคาดว่าจะอยู่ที่ 737.3 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 0.7 ล้านตันจากประมาณการเดือนกันยายน โดยสต็อกต้นปีที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในญี่ปุ่น อินเดีย และบังกลาเทศ มีปริมาณมากพอที่จะชดเชยการปรับลดประมาณการผลผลิตได้

ผลผลิตข้าวโลกคาดว่าจะอยู่ที่ 533.1 ล้านตัน ลดลง 800,000 ตันจากประมาณการเดือนก่อน และเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 3 ปี โดยการปรับลดประมาณการส่วนใหญ่มาจากฟิลิปปินส์ ปากีสถาน รัสเซีย และอียิปต์

USDA ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวของฟิลิปปินส์ลง 300,000 ตัน เหลือ 12.1 ล้านตัน เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตต่อพื้นที่ลดลง ซึ่งส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพอากาศแห้งแล้งและปริมาณน้ำชลประทานที่จำกัด ส่วนปากีสถานปรับลดประมาณการผลผลิตลง 200,000 ตัน เหลือ 9.4 ล้านตัน เนื่องจากปริมาณฝนในฤดูมรสุมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในบางพื้นที่ของแคว้นปัญจาบและสินธ์ ขณะที่ผลผลิตของรัสเซียปรับลดลง 190,000 ตัน เหลือ 570,000 ตัน และอียิปต์ปรับลดลง 100,000 ตัน เหลือ 4.1 ล้านตัน

การบริโภคและการใช้ส่วนเหลือของข้าวโลกคาดว่าจะอยู่ที่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 538.8 ล้านตัน ลดลง 800,000 ตันจากประมาณการเดือนกันยายน แต่ยังสูงกว่าปีก่อน การปรับลดประมาณการส่วนใหญ่สะท้อนถึงแนวโน้มการใช้ข้าวที่ลดลงในบังกลาเทศ ฟิลิปปินส์ และแคเมอรูน โดยบังกลาเทศปรับลดประมาณการการบริโภคเหลือ 38.8 ล้านตัน ท่ามกลางสต็อกข้าวที่มีอยู่มากและการนำเข้าที่ลดลง ขณะที่การบริโภคข้าวของฟิลิปปินส์ปรับลดลงเหลือ 17.8 ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศลดลง

ด้านการค้าข้าวระหว่างประเทศ คาดว่าจะยังคงอยู่ในระดับสูง แม้ประมาณการล่าสุดจะถูกปรับลดลง โดยปริมาณการส่งออกข้าวโลกในปีการค้า 2569/70 คาดว่าจะอยู่ที่ 61.4 ล้านตัน ลดลง 1.3 ล้านตันจากประมาณการก่อนหน้า แต่ยังคงเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์

อินเดียเป็นประเทศที่มีส่วนสำคัญต่อการปรับลดประมาณการดังกล่าว โดย USDA ปรับลดคาดการณ์การส่งออกข้าวของอินเดียลง 1.0 ล้านตัน เหลือ 24.0 ล้านตัน เนื่องจากการส่งมอบข้าวไปยังตลาดสำคัญช้ากว่าที่คาดการณ์ไว้ ราคาข้าวที่สูงขึ้น และแนวโน้มผลผลิตที่ลดลง อย่างไรก็ตาม อินเดียยังคงเป็นผู้ส่งออกที่สามารถแข่งขันด้านราคาได้มากที่สุดเมื่อเทียบกับผู้ส่งออกรายสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ ไทย เวียดนาม และปากีสถาน

เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม ราคาข้าวขาวอินเดีย 5% อยู่ที่ประมาณ 384 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 375 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อหนึ่งเดือนก่อน และ 361 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับสต็อกข้าวโลกปลายปีการตลาด คาดว่าจะอยู่ที่ 198.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 1.5 ล้านตันจากประมาณการเดือนกันยายน แต่ต่ำกว่าประมาณการปีการตลาด 2568/69 ที่ 204.2 ล้านตัน ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนว่า แม้สต็อกต้นปีและปริมาณข้าวที่มีไว้ใช้ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้น แต่สต็อกข้าวโลกมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการบริโภทยังคงอยู่ในระดับสูง

ที่มา Oryza.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

เวียดนาม

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวขาว 5% เสนอขายอยู่ที่ตันละ 440-450 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่วันที่ 21 สิงหาคม 2569 เพิ่มขึ้นจากตันละ 420-430 ดอลลาร์สหรัฐเมื่อหนึ่งสัปดาห์ก่อน ขณะที่ผู้ค้าข้าวรายหนึ่งในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า มีแหล่งข้าวบางรายระบุว่า ฟิลิปปินส์จะกลับมาสั่งซื้อข้าวจากเวียดนามอีกครั้งตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ทั้งนี้ คาดว่ากิจกรรมการส่งออกข้าวของเวียดนามจะคึกคักในช่วงเดือนที่เหลือของปีนี้ และมีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายการส่งออกที่ 8 ล้านตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% ราคาอยู่ที่ 470-475 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 440-445 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine ราคาอยู่ที่ 518-522 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 515-519 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน และปลายข้าวหอม (100% broken fragrant rice) ราคาอยู่ที่ 371-375 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เท่ากับระดับ 371-375 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ 423-427 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 420-424 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงระหว่างวันที่ 1-5 ตุลาคม 2569 มีเรือสินค้าเข้าเทียบท่าที่ท่าเรือโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh Port) เพื่อบรรทุกข้าวรวม 1 ลำ โดยมีปริมาณข้าวทุกชนิดที่มีกำหนดส่งออกรวมประมาณ 3,500 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน - 5 ตุลาคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 64,500 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 50,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 3,500 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 11,000 ตัน

สำนักข่าว Tuoi Tre รายงานว่า กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมของเวียดนามเสนอแก้ไขและเพิ่มเติมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพสูงและปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ ซึ่งเดิมกำหนดเป้าหมายพื้นที่ 1 ล้านเฮกตาร์ โดยขยายให้ครอบคลุมพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงทั้งหมด รวมประมาณ 1.6 ล้านเฮกตาร์

ข้อเสนอดังกล่าวได้รับการประกาศเมื่อวันพฤหัสบดี ในการประชุมเนื่องในวันอาหารโลก (World Food Day) และการประชุมความร่วมมือเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าว ซึ่งจัดร่วมกันโดยกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมของเวียดนามกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)

นางเหงียน ถิ ทุ ฮีอง (Nguyen Thi Thu Huong) รองหัวหน้ากรมการผลิตและอารักขาพืช (Department of Plant Production and Protection) กล่าวว่า หลังดำเนินโครงการมาเป็นเวลา 3 ปี มีพื้นที่ปลูกข้าวภายใต้โครงการแล้วมากกว่า 420,000 เฮกตาร์

นางฮีองระบุว่า ในระยะแรก โครงการสามารถจัดตั้งพื้นที่ผลิตวัตถุดิบข้าวแบบกระจุกตัว เชื่อมโยงการผลิตกับการบริโภค และนำเทคนิคการเพาะปลูกมาใช้เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิตและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก นอกจากนี้ ยังเริ่มพัฒนาแบรนด์ข้าวเวียดนามสีเขียวและปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ โดยมีการส่งออกข้าวล็อตแรกไปยังญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และสิงคโปร์แล้ว

อย่างไรก็ตาม โครงการยังเผชิญอุปสรรคหลายประการ ทั้งด้านกลไกและนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงสินเชื่อ และการระดมทรัพยากรจากนานาชาติ

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงฯ จึงได้เสนอต่อรัฐบาลให้ปรับปรุงโครงการ โดยขยายพื้นที่เป้าหมายจาก 1 ล้านเฮกตาร์เป็นประมาณ 1.6 ล้านเฮกตาร์ ครอบคลุมทั่วพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง พร้อมยกเลิกหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้สหกรณ์ เกษตรกร ภาคธุรกิจ และพันธมิตรระหว่างประเทศทุกฝ่ายสามารถเข้าร่วมได้

นางเฮืองเรียกร้องให้องค์กรระหว่างประเทศร่วมมือกับกระทรวงฯ เปลี่ยนแนวทางจากการสนับสนุนโครงการนำร่องเป็นรายรูปแบบ ไปสู่การกำหนดมาตรฐาน การบูรณาการ และการขยายผลรูปแบบที่ประสบความสำเร็จให้ครอบคลุมพื้นที่กว้างขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการลงทุนและการสนับสนุน

นายเหงียน ฮว่าง เทียบ (Nguyen Hoang Hiep) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมกล่าวว่า แนวทางใหม่นี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของโครงการ แต่เป็นการปรับจากการพัฒนาแบบต้นแบบไปสู่การขยายผลและดำเนินงานอย่างเป็นระบบและประสานสอดคล้องกัน

นายเหียบกล่าวว่า โครงการต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมต่อภาคการผลิตข้าว โดยความสำเร็จไม่ควรวัดจากพื้นที่เพาะปลูกเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพิจารณาคุณภาพและมูลค่าของข้าว รายได้ของเกษตรกร ประสิทธิภาพการผลิต ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สามารถตรวจสอบยืนยันได้ และขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคข้าวด้วย

เขาย้ำว่าเกษตรกรต้องเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทั้งหมด ขณะที่ภาคธุรกิจควรทำหน้าที่เป็นแรงขับเคลื่อน และวิทยาศาสตร์กับเทคโนโลยีต้องเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินงาน นอกจากนี้ เกษตรกรไม่ควรต้องแบกรับต้นทุนเพียงฝ่ายเดียว โดยเฉพาะต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและความเสี่ยงด้านตลาด

นายเหียบเรียกร้องให้หน่วยงานต่างๆ ภายใต้กระทรวงฯ ประสานงานกันทบทวนภารกิจและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถเริ่มดำเนินงานได้ทันทีหลังรัฐบาลอนุมัติข้อเสนอปรับปรุงโครงการ

โดยระบุว่าโครงการนี้เป็นโครงการสำคัญของกระทรวงฯ จนถึงปี 2573 พร้อมเรียกร้องให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องระดมทรัพยากรและความพยายามไปที่การสร้างแบรนด์ระดับชาติสำหรับข้าวสีเขียวยและข้าวที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำจากพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

ในการประชุมครั้งนี้ นางเคต วอลเลซ (Kate Wallace) กงสุลใหญ่ออสเตรเลีย ได้ยืนยันอีกครั้งว่ารัฐบาลออสเตรเลียมุ่งมั่นสนับสนุนโครงการดังกล่าว

นางวอลเลซกล่าวว่า โครงการ การปรับเปลี่ยนห่วงโซ่มูลค่าข้าวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Transforming Rice Value Chains for Climate Resilient and Sustainable Development in the Mekong Delta: TRVC) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศและการค้าออสเตรเลีย (Department of Foreign Affairs and Trade: DFAT) ผ่าน SNV Vietnam ได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ

โครงการดังกล่าวได้นำกระบวนการ 4 ลด 3 เพิ่ม (4043) มาใช้ในพื้นที่ประมาณ 240,000 เฮกตาร์ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนโดยตรงต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพสูงและปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ

นางวอลเลซกล่าวเพิ่มเติมว่า รูปแบบสถิติภายใต้โครงการ TRVC ได้มอบประสบการณ์ที่มีคุณค่าสำหรับการขยายการผลิตข้าวคุณภาพสูงและปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

ในรายงานเดือนตุลาคม 2569 ของสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (Economic Research Service: USDA-ERS) ระบุว่า แผนของเวียดนามที่จะลดการส่งออกข้าวรายปีลงเหลือ 4 ล้านตันภายในปี 2573 จาก 8 ล้านตันในปีการตลาด 2567/68 อาจส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น และเพิ่มความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าข้าว

เวียดนามเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก รองจากอินเดีย โดยในปีการตลาด 2567/68 อินเดีย เวียดนาม และไทย มีสัดส่วนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 63.6 ของปริมาณการส่งออกข้าวทั่วโลก รายงานของ USDA ศึกษาสถานการณ์จำลอง 2 กรณี ได้แก่ กรณีที่เวียดนามจำกัดการส่งออกข้าวไว้ที่ 4 ล้านตัน และกรณีที่อินเดียใช้มาตรการจำกัดการส่งออกเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองต่อราคาข้าวในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น

ในกรณีแรก การลดการส่งออกของเวียดนามอาจทำให้ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 ขณะที่ฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม อาจมีปริมาณการนำเข้าข้าวโดยรวมลดลงร้อยละ 30 และราคาข้าวนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.5

ผลกระทบจะรุนแรงมากขึ้นหากอินเดียลดการส่งออกข้าวลงอีกร้อยละ 33 ประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (Sub-Saharan Africa) ซึ่งพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากอินเดียในสัดส่วนสูง อาจเผชิญกับการลดลงของปริมาณการนำเข้าและการบริโภคข้าวในระดับที่มากขึ้น ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหารเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าปริมาณการนำเข้าข้าวทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.8 จาก 54.3 ล้านตันในปีการตลาด 2566/67 เป็น 65.6 ล้านตันในปีการตลาด 2573/74

รายงานดังกล่าวยกตัวอย่างมาตรการจำกัดการส่งออกข้าวของอินเดียในปี 2566 เพื่อแสดงให้เห็นว่า นโยบายการค้าสามารถส่งผลกระทบต่อตลาดข้าวโลกได้อย่างไร ภายหลังจากบังคับใช้มาตรการดังกล่าว ปริมาณการส่งออกข้าวเฉลี่ยรายเดือนของอินเดียลดลงร้อยละ 33 ขณะที่ราคาส่งออกข้าวของไทยและเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 25 ในเดือนสิงหาคม 2566 นอกจากนี้ ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศของอินเดียยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการห้ามส่งออกแล้วก็ตาม

สำหรับสหรัฐฯ คาดว่าการจำกัดการส่งออกข้าวของเวียดนามเพียงประเทศเดียวจะส่งผลกระทบในวงจำกัด โดยจะทำให้การส่งออกข้าวของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 และผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 อย่างไรก็ตาม หากอินเดียจำกัดการส่งออกข้าวเพิ่มเติมด้วย การส่งออกข้าวของสหรัฐฯ อาจเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.5 และผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9

USDA สรุปว่า การกำหนดเพดานการส่งออกข้าวของเวียดนามตามแผนดังกล่าวอาจเพิ่มความผันผวนให้กับตลาดข้าวโลก โดยเฉพาะหากประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่อื่นๆ ดำเนินมาตรการในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ ความแตกต่างของพันธุ์ข้าวและข้อจำกัดด้านกำลังการผลิตของประเทศผู้ส่งออกรายอื่น อาจทำให้ไม่สามารถจัดหาข้าวมาทดแทนอุปทานที่หายไปได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้ประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าข้าวมีความเสี่ยงมากขึ้นจากราคาข้าวที่สูงขึ้นและปริมาณการบริโภคข้าวที่ลดลง

ที่มา *Oryza.com*

กัมพูชา

สำนักข่าวท้องถิ่น รายงานว่า ราคาข้าวกัมพูชาคาดว่าจะทรงตัวต่อเนื่องจนถึงสิ้นปี เนื่องจากความต้องการส่งออกที่เพิ่มขึ้นและการเข้าแทรกแซงตลาดของรัฐบาลที่มากขึ้น ซึ่งคาดว่าจะช่วยปกป้องเกษตรกรกัมพูชาจากการลดลงของราคาตามฤดูกาล โดยคาดว่าราคาข้าวเปลือกฤดูฝนที่อยู่ในระดับเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรจะทรงตัวต่อเนื่องไปจนถึงเดือนธันวาคม 2569

แนวโน้มดังกล่าวได้รับการหารือในการประชุมคณะทำงานระหว่างกระทรวงว่าด้วยการประสานงานห่วงโซ่มูลค่าภาคเกษตร (Inter-Ministerial Working Group on Agricultural Value Chain Coordination) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี จันท์วัสนา (Kong Chanvasna) เลขาธิการแห่งรัฐ กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงกัมพูชา (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เป็นประธาน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา

คณะทำงานประเมินว่า การเก็บเกี่ยวข้าวฤดูฝนซึ่งดำเนินตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม 2569 คาดว่าจะยังเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีรายได้และทำกำไรได้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่ราคายังคงค่อนข้างมีเสถียรภาพ

การประเมินดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่กัมพูชากำลังขยายการส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นตลาดเกิดใหม่สำหรับข้าวกัมพูชาและอาจช่วยเพิ่มความต้องการข้าวเปลือกภายในประเทศ ตลอดจนสนับสนุนห่วงโซ่มูลค่าภาคเกษตรของประเทศ

เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2569 บริษัทซิกเนเจอร์ ไรซ์ (Signature Rice) ผู้ส่งออกข้าวของกัมพูชา เริ่มขนส่งข้าวปริมาณ 5,000 ตันไปยังฟิลิปปินส์โดยตรงทางเรือจากท่าเรือกำปอต (Kampot Port) นับเป็นการส่งออกข้าวทางเรือจากท่าเรือแห่งนี้เป็นครั้งแรก ซึ่งสำนักข่าววากีองซ์ กัมพูเซีย เปรส (Agence Kampuchea Presse) รายงานว่า บริษัทมีแผนส่งออกข้าวไปยังตลาดฟิลิปปินส์จำนวน 60,000 ตันในไตรมาสที่ 4 ของปี 2569

พัฒนาการดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า การกระจายตลาดส่งออกและการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอาจช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการส่งออกข้าวของกัมพูชา การขนส่งข้าวปริมาณมากโดยตรงทางเรือช่วยให้สามารถขนส่งสินค้าได้ครั้งละมากขึ้น ซึ่งอาจเพิ่มประสิทธิภาพด้านการขนส่งและความสามารถในการแข่งขันของข้าวกัมพูชาในตลาดต่างประเทศ

ข้อมูลจากสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation) ระบุว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวสารไปยังฟิลิปปินส์จำนวน 122,102 ตัน โดยคาดว่าปริมาณการส่งออกตลอดทั้งปีจะอยู่ที่ประมาณ 209,446 ตัน ความสัมพันธ์ทางการค้าที่ขยายตัวขึ้นนี้เป็นโอกาสเพิ่มเติมสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โรงสีข้าว และผู้ส่งออกข้าวของกัมพูชา

ในการประชุมเมื่อวันอังคาร นายกองกล่าวขอบคุณกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ธนาคารเพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบท ฝ่ายบริหารกรุงและจังหวัดต่าง ๆ ตลอดจนสหพันธ์ข้าวกัมพูชา สำหรับความร่วมมืออย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนภาคเกษตร นอกจากนี้ เขายังแสดงความขอบคุณผู้ประกอบการโรงสีข้าวที่รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวเดือนสิงหาคมถึงกันยายน

นายกองเน้นย้ำถึงการเปิดตลาดฟิลิปปินส์ให้แก่ข้าวกัมพูชาเมื่อต้นปี 2569 โดยระบุว่า ความต้องการข้าวเปลือกที่เพิ่มขึ้นเพื่อนำไปสีแปรรูปเป็นข้าวสารสำหรับส่งออกมีส่วนช่วยให้ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งช่วยให้เกษตรกรมีรายได้และยกระดับความเป็นอยู่ของครัวเรือน

อย่างไรก็ตาม การรักษาระดับราคาให้อยู่ในเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรจะขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดที่ต่อเนื่อง การประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และความสามารถของภาคธุรกิจข้าวในการแปรรูปและส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ

ด้วยเหตุนี้ คณะทำงานจึงเรียกร้องให้มีการติดตามราคาสินค้าเกษตรสำคัญอย่างต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมในการเสนอให้รัฐบาลเข้าแทรกแซงตลาดเมื่อจำเป็น มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาสินับสนุนเกษตรกรและผู้ผลิต และป้องกันภาวะเงินเฟ้อที่อาจกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค

แนวทางของรัฐบาลสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของเกษตรกร ซึ่งจำเป็นต้องขายผลผลิตในราคาที่ครอบคลุมต้นทุนการผลิตและสร้างผลกำไร กับผลประโยชน์ของผู้บริโภคที่ต้องพึ่งพาอาหารในระดับที่สามารถเข้าถึงได้

สำหรับอุตสาหกรรมข้าวกัมพูชา การขยายตลาดส่งออกควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพราคาภายในประเทศจะยังคงมีความสำคัญในระหว่างที่การเก็บเกี่ยวข้าวฤดูฝนดำเนินต่อไป ความต้องการส่งออกที่ยั่งยืนอาจช่วยรองรับผลผลิตภายในประเทศได้ แต่การติดตามสถานการณ์ตลาดอย่างมีประสิทธิภาพยังคงจำเป็น เพื่อให้ผลประโยชน์กระจายไปทั่วทั้งห่วงโซ่มูลค่าภาคเกษตร

การประชุมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการนโยบายเร่งด่วนลำดับที่ 5 ของรัฐบาล ซึ่งมุ่งติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรสำคัญ เพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ตลอดจนช่วยเหลือทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

ตามรายงานของสำนักข่าว Manila Standard กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้ยกเลิกใบอนุญาตด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชสำหรับการนำเข้า (Sanitary and Phytosanitary Import Clearance: SPIC) สำหรับข้าวจากเวียดนามปริมาณ 12,480 ตัน ซึ่งขนส่งโดยเรือ MV Tay Son 2 โดยอ้างถึงข้อกังวลเกี่ยวกับสินค้าและความล่าช้าในการเดินทางมาถึง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรระบุว่า กระทรวงฯ เพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวหลังได้รับข้อมูลที่ไม่เป็นผลเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า มีรายงานว่า บริษัท Planters Product Inc. ซึ่งเป็นผู้นำเข้า ได้ทำสัญญานำเข้าข้าวหัก 25% แต่ต่อมาได้รับแจ้งว่าสินค้าที่ขนส่งเป็นข้าวขาว 5% นอกจากนี้ ผู้นำเข้ายังระบุว่าสัญญาหมดอายุแล้วเนื่องจากกำหนดส่งมอบเดิมอยู่ในเดือนกรกฎาคม แต่เรือเดินทางมาถึงในเดือนกันยายน

เรือขนส่งสินค้าดังกล่าวเดินทางถึงท่าเรือดาเวา (Port of Davao) เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2569 ซึ่งเป็นช่วงก่อนเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปีของฟิลิปปินส์ กระทรวงเกษตรระบุว่า การมาถึงล่าช้าอาจสร้างแรงกดดันให้ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศปรับตัวลดลง และส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศ ทั้งนี้ ข้าวล็อตดังกล่าวมีปริมาณเทียบเท่าประมาณหนึ่งในสามของความต้องการข้าวรายวันของฟิลิปปินส์ ซึ่งอยู่ที่ 37,000 ตัน

หากไม่มีใบอนุญาตนำเข้าที่ถูกต้อง สินค้าจะไม่สามารถขนถ่ายลงจากเรือได้ หลังจากกัปตันเรือปฏิเสธการตรวจสอบโดยสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) เรือได้ออกจากเมืองดาเวาเมื่อวันที่ 17 กันยายน ต่อมากองทัพเรือฟิลิปปินส์ได้สกัดเรือลำดังกล่าวนอกชายฝั่งจังหวัดซารังกานี (Sarangani) ก่อนที่เรือจะได้รับคำสั่งให้กลับไปยังดาเวาในเวลาต่อมา

กระทรวงเกษตรระบุว่า BPI เสนอให้ส่งสินค้าล็อตดังกล่าวกลับไปยังเวียดนาม ขณะที่สำนักงานศุลกากร (Bureau of Customs) อยู่ระหว่างพิจารณาว่าจะดำเนินการกับสินค้าอย่างไรต่อไป ทั้งนี้ ทางการอาเจียดสินค้าและกำหนดบทลงโทษเพิ่มเติม โดยขึ้นอยู่กับผลการตรวจสอบและข้อค้นพบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเกษตรยืนยันความเหมาะสมของการตัดสินใจดังกล่าว โดยระบุว่าการยกเลิกใบอนุญาตมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนและเกษตรกรภายในประเทศ ในช่วงที่ผลผลิตข้าวจากการเก็บเกี่ยวในประเทศกำลังทยอยออกสู่ตลาด

สำนักข่าว Manila Bulletin รายงานว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวมากกว่า 4 ล้านตันในช่วง 9 เดือนแรกของปี โดยผู้ค้าข้าวเร่งเพิ่มการนำเข้าเพื่อสะสมข้าวสำรองรองรับความต้องการภายในประเทศ ท่ามกลางการคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวในประเทศจะลดลง

ข้อมูลล่าสุดจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ระบุว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวรวม 4.07 ล้านตัน ในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2569 เพิ่มขึ้นร้อยละ 24 จาก 3.28 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งปริมาณการนำเข้าในช่วง 9 เดือนแรกดังกล่าวสูงกว่าปริมาณนำเข้าตลอดทั้งปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 3.39 ล้านตัน โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20

ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวส่วนใหญ่หรือร้อยละ 67 จากเวียดนาม รวม 2.73 ล้านตัน ทำให้เวียดนามยังคงเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังนำเข้าข้าวจากไทยจำนวน 552,667 ตัน เพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่า เมื่อเทียบกับ 176,865 ตันในปีก่อน ส่วนประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ได้แก่ เมียนมา 418,854 ตัน ปากีสถาน 216,693 ตัน กัมพูชา 127,152 ตัน และอินเดีย 26,556 ตัน

เมื่อจำแนกตามประเภทข้าว พบว่า ในช่วง 9 เดือนแรกของปี ข้าวนำเข้าทั้งหมดร้อยละ 93 หรือ 3.79 ล้านตัน เป็นข้าวทั่วไป (Regular Rice) ส่วนที่เหลืออีก 286,053 ตัน จัดเป็นข้าวชนิดพิเศษ (Special Rice)

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) คาดการณ์ว่า การนำเข้าข้าวของประเทศในปีนี้จะสูงกว่า 5 ล้านตัน ซึ่งจะสถิติสูงกว่าระดับสูงสุดเดิมที่ 4.81 ล้านตันในปี 2567 ขณะที่กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) คาดการณ์ว่า ฟิลิปปินส์อาจนำเข้าข้าวสูงถึง 5.5 ล้านตันในปีนี้ ก่อนเพิ่มขึ้นเป็น 5.7 ล้านตันในปี 2570

การเร่งนำเข้าข้าวจากต่างประเทศมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มปริมาณข้าวสำรองของประเทศก่อนเผชิญภาวะแห้งแล้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น โดย DA ประเมินว่าผลผลิตข้าวเปลือก (Palay) ของประเทศอาจสูญเสียสูงถึง 700,000 ตันในปีนี้ เนื่องจากปรากฏการณ์ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม สำนักงานสถิติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) เตือนว่า ประเทศอาจสูญเสียผลผลิตข้าวประมาณ 650,000 ตัน เฉพาะในไตรมาสที่ 3 เพียงไตรมาสเดียว แม้ยังไม่ได้รับผลกระทบอย่างเต็มที่จากปรากฏการณ์เอลนีโญที่รุนแรง โดยมีสาเหตุจากพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวที่ลดลง

เพื่อเพิ่มความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยงของภาคเกษตรกรรมภายในประเทศ DA กำลังเสนอขอจัดสรรงบประมาณจำนวน 45,000 ล้านเปโซฟิลิปปินส์ สำหรับมาตรการรับมือที่มุ่งเป้าไปยังพื้นที่และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ โดยงบประมาณดังกล่าวจะนำไปใช้สนับสนุนเงินอุดหนุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและปุ๋ย ตลอดจนสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องจักรอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น เครื่องสูบน้ำ ระบบชลประทาน และรถแทรกเตอร์

นอกจากนี้ งบประมาณดังกล่าวยังครอบคลุมการสนับสนุนการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชที่ทนทานต่อภัยแล้งให้แก่เกษตรกร ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่เหมาะสมกับสภาพอากาศแห้งแล้งมากขึ้นเป็นการชั่วคราว

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 24 กันยายน 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 3,984,900.37 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,954 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 21.5% เมื่อเทียบกับ 3,280,135 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,717 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,608.93 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 453 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 30.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,227.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 426 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 597,529.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 493 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17.7% เมื่อเทียบกับ 598,049.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,758.53 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 32.4% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 556,299.24 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 546 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 93.2% เมื่อเทียบกับ 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนสิงหาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 373,832.55 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 546 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 0.7% เมื่อเทียบกับ 371,131.23 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 262 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกันยายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 24 กันยายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 264,890.60 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 389 ใบ) ลดลงประมาณ 20.1% เมื่อเทียบกับ 331,606.10 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 210 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 24 กันยายน 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,722,123.92 ตัน (สัดส่วน 68.3% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 517,528.21 ตัน (สัดส่วน

13.0%) เมียนมาจำนวน 400,359.85 ตัน (สัดส่วน 10.0%) ปากีสถาน 200,899.68 ตัน (สัดส่วน 5.0%) กัมพูชา 120,108.0 ตัน (สัดส่วน 3.0%) อินเดีย 23,426.28 ตัน (สัดส่วน 0.6%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 48 ตัน และอิตาลี 6.44 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 กันยายน 2569) มีจำนวนรวม 7,304 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 6,442,215.355 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.907 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.984 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.162 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.571 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,290 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 950,692.49 ตัน
- เดือนสิงหาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 944 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 706,151.500 ตัน
- เดือนกันยายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 กันยายน 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,118 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 740,926.351 ตัน

ตามรายงานของสำนักข่าว Malina Bulletin สำนักงานสถิติแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (Palay) ของฟิลิปปินส์ในไตรมาส 3 จะลดลงประมาณ 650,000 ตัน เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวทั่วประเทศยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลล่าสุดของ PSA ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกที่เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 คาดว่า จะอยู่ที่ 3.10 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 17 จาก 3.75 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ ณ วันที่ 1 กันยายน ตัวเลขคาดการณ์ผลผลิตดังกล่าวยังต่ำกว่าประมาณการเบื้องต้นที่ 3.26 ล้านตันในเดือนกรกฎาคม และ 3.19 ล้านตันในเดือนสิงหาคม

หากผลผลิตเป็นไปตามประมาณการที่ 3.10 ล้านตัน จะถือเป็นผลผลิตข้าวเปลือกในไตรมาส 3 ที่ต่ำที่สุดของฟิลิปปินส์ในรอบ 7 ปี นับตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งมีผลผลิต 3.05 ล้านตัน

PSA ระบุว่า พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวที่คาดการณ์จากผลผลิตพืชในไตรมาส 3 อาจลดลงร้อยละ 17.8 เหลือ 753,680 เฮกตาร์ จากพื้นที่เก็บเกี่ยวจริง 916,770 เฮกตาร์ในปีก่อนหน้า แม้ว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวจะลดลง แต่ผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อพื้นที่อาจเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 4.12 ตันต่อเฮกตาร์ จาก 4.09 ตันต่อเฮกตาร์ในปีก่อน

ข้อมูลของ PSA ณ วันที่ 1 กันยายน 2569 ระบุว่า มีการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วประมาณ 334,330 เฮกตาร์ คิดเป็นร้อยละ 44.4 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด 753,680 เฮกตาร์ที่อยู่ระหว่างการเพาะปลูกในขณะนั้น โดยพื้นที่ที่เก็บเกี่ยวแล้วดังกล่าวให้ผลผลิตข้าวประมาณ 1.32 ล้านตัน

PSA ระบุเพิ่มเติมว่า จากพื้นที่เพาะปลูกที่เกษตรกรคาดว่าจะดำเนินการทั้งหมด 1.58 ล้านเฮกตาร์ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 ขณะนี้มีพื้นที่เพาะปลูกจริงแล้ว 1.38 ล้านเฮกตาร์ หรือคิดเป็นร้อยละ 87.5

การคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวในไตรมาส 3 จะลดลงสอดคล้องกับการประเมินของรัฐบาลฟิลิปปินส์ที่ระบุว่า ผลผลิตทางการเกษตรในปีนี้มีแนวโน้มอ่อนตัวลงจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวโดยรวมของประเทศจะลดลงประมาณ 700,000 ตัน ส่งผลให้ฟิลิปปินส์จำเป็นต้องเพิ่มการนำเข้าเพื่อชดเชยปริมาณอุปทานที่ขาดหายไป โดยคาดว่าจะการนำเข้าข้าวในปีนี้จะทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และมีปริมาณมากกว่า 5 ล้านตัน ทั้งนี้ ณ วันที่ 24 กันยายน ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้วรวม 3.98 ล้านตัน

ขณะเดียวกัน ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกแห้งที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นาในเดือนกันยายนอยู่ที่ 20.84 เปโซต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.6 จาก 15.60 เปโซต่อกิโลกรัมในช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือก ณ ไร่นาลดลงร้อยละ 6 จาก 22.16 เปโซต่อกิโลกรัมในเดือนสิงหาคม

ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ประกาศผลการประมูลซื้อข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ครั้งที่ 6 ซึ่งจัดประมูลเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2569 ปริมาณรวม 64,000 ตัน

ผลการประมูลครั้งนี้ MAFF จัดซื้อข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวเมล็ดกลาง (medium grain milled non-glutinous rice) จากสหรัฐฯ จำนวน 50,000 ตัน และข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวเมล็ดยาว (long-grain milled non-glutinous rice) จากไทย จำนวน 14,000 ตัน

ราคาเฉลี่ยของข้าวนำเข้าอยู่ที่ 146,703 เยนต่อตัน (ประมาณ 929 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) ไม่รวมภาษี และ 158,439 เยนต่อตัน (ประมาณ 1,003 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) รวมภาษีแล้ว โดยสามารถดูรายละเอียดได้ที่

https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_marice/attach/pdf/index-134.pdf

ทั้งนี้การประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ทั้ง 6 ครั้ง ญี่ปุ่นซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 307,500 ตัน โดยซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จำนวนรวม 248,000 ตัน ประกอบด้วยจากสหรัฐอเมริกา 224,000 ตัน และจากจีนจำนวน 24,000 ตัน ซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากประเทศไทยจำนวนรวม 56,000 ตัน และซื้อข้าวเหนียวขัดสีเมล็ดยาว (Glutinous Rice (Long Grain)) จากไทยจำนวน 3,500 ตัน

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries: MAFF) ได้ประกาศการประมูลนำเข้าข้าวแบบซื้อและขายพร้อมกัน (Simultaneous Buy and Sell: SBS) ครั้งที่ 2 ในวันที่ 28 ตุลาคม 2569 โดยญี่ปุ่นมีแผนนำเข้าข้าวประมาณ 25,000 ตัน

การประมูลจะจัดขึ้นระหว่างเวลา 11.00–12.00 น. ตามเวลาประเทศญี่ปุ่น การประมูลครั้งนี้เป็นการประมูลนำเข้าข้าวแบบ SBS ครั้งที่ 2 ของญี่ปุ่นในปีงบประมาณ 2569/2570 ซึ่งครอบคลุมช่วงเดือนเมษายน 2569 ถึงเดือนมีนาคม 2570 โดยสามารถดูประกาศฉบับเต็มได้ที่

https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_announce/attach/pdf/index-518.pdf

ข้อมูลที่เผยแพร่โดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2569 ระบุว่า ราคาซื้อขายส่งข้าวที่เก็บเกี่ยวใหม่โดยเฉลี่ยของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ 42 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มาอยู่ที่ 21,293 เยน (ประมาณ 135 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อข้าวกล้อง 60 กิโลกรัม ในเดือนกันยายน 2569 ตาม

ราคาดังกล่าวลดลง 15,602 เยน (ประมาณ 99 ดอลลาร์สหรัฐ) จากเดือนกันยายน 2568 และต่ำกว่าราคาในเดือนกันยายน 2567 ร้อยละ 6 อย่างไรก็ตาม แม้ราคาจะปรับตัวลดลง แต่ยังคงเป็นราคาประจำเดือนกันยายนที่สูงเป็นอันดับ 3 นับตั้งแต่มีการบันทึกข้อมูล

การลดลงของราคาสะท้อนถึงปริมาณข้าวจากฤดูเก็บเกี่ยวก่อนหน้านี้ยังคงมีอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากอุปทานสูงกว่าความต้องการ ขณะที่ปริมาณการซื้อข้าวฤดูใหม่ระหว่างผู้รวบรวมกับผู้ค้าส่งลดลงร้อยละ 66 เมื่อเทียบกับปีก่อน เหลือ 54,000 ตัน ซึ่งเป็นปริมาณซื้อขายในเดือนกันยายนที่ต่ำเป็นอันดับ 2 นับตั้งแต่เริ่มมีการบันทึกข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ในปี 2549 นอกจากนี้ ปริมาณข้าวเก่าที่ยังคงค้างอยู่ในตลาด และความล่าช้าในการเก็บเกี่ยวอันเนื่องมาจากฝนที่ตกต่อเนื่องเป็นเวลานาน ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้กิจกรรมการซื้อขายซบเซาลงด้วย

ราคาขายส่งที่ลดลงอาจนำไปสู่การปรับลดราคาข้าวปลีกเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือนญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม การลดลงของราคาก่อให้เกิดความกังวลในหมู่ผู้ผลิตข้าวเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร เนื่องจากต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรและค่าเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นยังคงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตามรายงานของสำนักข่าว Kyodo News กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวบริโภคหลักของญี่ปุ่นในปี 2569 จะอยู่ที่ 7.105 ล้านตัน ณ วันที่ 25 กันยายน ลดลงร้อยละ 1 หรือ 76,000 ตัน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ The Japan Times รายงานประมาณการผลผลิตข้าวในขอบเขตที่กว้างกว่า โดยอยู่ที่ 7.406 ล้านตัน ลดลงประมาณร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีก่อนเช่นกัน เนื่องจากใช้เกณฑ์การคัดขนาดเมล็ดข้าวที่แตกต่างกัน ซึ่งการลดลงของผลผลิตในระดับไม่มากนักคาดว่าจะทำให้อุปทานข้าวยังคงมีอยู่ในระดับสูง และอาจส่งผลให้ราคาข้าวเผชิญแรงกดดันด้านขาลงเพิ่มเติม

ดัชนีผลผลิตข้าวทั่วประเทศคาดว่าจะอยู่ที่ 102 เทียบกับระดับ 100 ในปีที่มีผลผลิตเฉลี่ย สะท้อนถึงสภาพการเพาะปลูกที่เอื้ออำนวยจนถึงเดือนสิงหาคม อย่างไรก็ตาม ฝนตกหนัก ปริมาณแสงแดดที่ลดลง และความล่าช้าในการเก็บเกี่ยวในบางพื้นที่ของภูมิภาคโทโฮกุตั้งแต่เดือนกันยายน อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพเมล็ดข้าวและ

ทำให้ประมาณการผลผลิตขั้นสุดท้ายลดลงได้ ผลกระทบจากสภาพอากาศที่รบกวนการเก็บเกี่ยวและภัยพิบัติอื่นๆ ที่มีรายงานเข้ามา จะถูกรวมไว้ในการประชุมครั้งถัดไปของกระทรวงฯ ซึ่งมีกำหนดเผยแพร่ในเดือนพฤศจิกายน

ภายใต้เกณฑ์การวัดผลผลิตที่ครอบคลุมเมล็ดข้าวขนาดเล็กด้วย ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กว้างกว่า ผลผลิตข้าวคาดว่าจะเป็น 7.406 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยปริมาณดังกล่าวจะสูงกว่าความต้องการสูงสุดที่ประเมินไว้ที่ 7.11 ล้านตัน ประมาณ 300,000 ตัน ยิ่งตอกย้ำแนวโน้มว่าตลาดไม่น่าจะเผชิญภาวะขาดแคลนอุปทาน

พื้นที่เพาะปลูกข้าวบริโภคหลักของญี่ปุ่นลดลง 7,000 เฮกตาร์ เหลือ 1.36 ล้านเฮกตาร์ แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงภายหลังผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมากในปีก่อนหน้า ขณะที่ความพยายามของรัฐบาลในการส่งเสริมให้เกษตรกรเปลี่ยนจากการปลูกข้าวบริโภคหลักไปปลูกข้าวสำหรับเป็นอาหารสัตว์และข้าวเพื่อการแปรรูปยังมีความคืบหน้าจำกัด ซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้แนวโน้มผลผลิตข้าวยังคงอยู่ในระดับสูงต่อไป

ขณะที่ตามรายงานของ The Japan Times, Nippon และ NHK ซึ่งอ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงเกษตรของญี่ปุ่น ระบุว่า ผลผลิตข้าวของญี่ปุ่นในปี 2569 คาดว่าจะอยู่ที่ 7.406 ล้านตัน ลดลงประมาณร้อยละ 1 จาก 7.468 ล้านตันในปี 2568 ซึ่งแม้ผลผลิตข้าวจะลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อน แต่คาดว่าปริมาณผลผลิตจะยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งอาจทำให้ภาวะข้าวล้นตลาดของญี่ปุ่นรุนแรงขึ้น และสร้างแรงกดดันให้ราคาข้าวปรับตัวลดลงเพิ่มเติม

การคาดการณ์ดังกล่าวอ้างอิงความคืบหน้าการเก็บเกี่ยวและจำนวนเมล็ดข้าว ณ วันที่ 25 กันยายน 2569 ซึ่งขณะนั้นเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้วประมาณร้อยละ 60 อย่างไรก็ตาม ฝนที่ตกต่อเนื่องเป็นเวลานานและการขาดแสงแดดในเดือนกันยายน ส่งผลให้การเก็บเกี่ยวในบางภูมิภาคล่าช้าออกไป ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตขั้นสุดท้าย กระทรวงเกษตรของญี่ปุ่นคาดว่าจะเผยแพร่ประมาณการผลผลิตฉบับปรับปรุงในช่วงกลางเดือนพฤศจิกายน โดยอ้างอิงสถานการณ์ ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2569

ตลาดข้าวญี่ปุ่นได้เปลี่ยนจากภาวะขาดแคลนและราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว มาเป็นสถานการณ์ที่มีอุปทานข้าวอยู่ในระดับสูง โดยสต็อกข้าวของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและการระบายข้าวสำรองของรัฐบาลออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนมีนาคม 2568 เมื่อคาดว่าอุปทานจะสูงกว่าอุปสงค์อย่างมีนัยสำคัญ ราคาข้าวจึงอาจปรับตัวลดลงต่อไป

เพื่อฟื้นฟูปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลที่ลดลง กระทรวงเกษตรของญี่ปุ่นได้ตัดสินใจรับซื้อข้าวคืนจากตลาดจำนวน 210,000 ตัน อย่างไรก็ตาม การปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องของราคาข้าวทำให้ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายข้าวเรียกร้องให้รัฐบาลเพิ่มปริมาณการรับซื้อข้าวเพิ่มเติม โดยรัฐบาลมีเป้าหมายที่จะฟื้นฟูสต็อกข้าวสำรองของประเทศ ควบคู่กับการติดตามสถานการณ์อุปสงค์และอุปทานในตลาดอย่างใกล้ชิด

แม้คาดว่าผลผลิตข้าวปี 2569 จะต่ำกว่าปีก่อนเล็กน้อย แต่สถานการณ์อุปทานโดยรวมบ่งชี้ว่า ญี่ปุ่นไม่น่าจะเผชิญภาวะขาดแคลนข้าวในระยะใกล้ ทั้งนี้ การประมาณการผลผลิตขั้นสุดท้ายที่จะเผยแพร่ในเดือนพฤศจิกายนจะช่วยให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความเสียหายจากสภาพอากาศและปริมาณข้าวส่วนเกินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในตลาด

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

บริษัท Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation (KAFTC) รัฐวิสาหกิจด้านการค้าอาหารและสินค้าเกษตรและประมงของเกาหลีใต้ ประกาศเชิญชวนเสนอราคาประมูลนำเข้าข้าวภายใต้โควตาอัตราภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) ครั้งที่ 8 ของปี 2569 รวม 11 รายการ ปริมาณทั้งสิ้น 56,600 ตัน โดยกำหนดให้ลงทะเบียนเสนอราคาภายในเวลา 15.00 น. วันที่ 28 ตุลาคม 2569 และจัดการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเวลา 09.30–11.30 น. วันที่ 29 ตุลาคม 2569 ตามเวลามาตรฐานเกาหลี (KST)

การประมูลครั้งนี้ประกอบด้วยข้าวจากสหรัฐอเมริกา เวียดนาม และไทย รวมถึงรายการที่ไม่จำกัดประเทศต้นกำเนิด โดยข้าวจากสหรัฐฯ เป็นข้าวเจ้าขัดสีเมล็ดกลาง มาตรฐาน US No. 1 จำนวน 3 รายการ รายการละ 5,000 ตัน รวม 15,000 ตัน กำหนดส่งมอบระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน 2570 ณ ท่าเรือปูซาน

สำหรับข้าวจากเวียดนาม เป็นข้าวเจ้าขัดสีสำหรับอุตสาหกรรมเบียร์ เมล็ดยาว มาตรฐาน US No. 4 ปริมาณ 15,000 ตัน กำหนดส่งมอบภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2570 ณ ท่าเรือมกโพ

ส่วนข้าวจากไทยมี 3 รายการ รวม 6,600 ตัน แบ่งเป็นข้าวเจ้าขัดสีสำหรับอุตสาหกรรมเบียร์ เมล็ดยาว มาตรฐาน US No. 4 ปริมาณ 4,500 ตัน กำหนดส่งมอบภายในวันที่ 30 เมษายน 2570 ณ ท่าเรือทงแฮ และข้าวเจ้าขัดสีเมล็ดยาว มาตรฐาน US No. 1 จำนวน 2 รายการ ปริมาณ 1,000 ตัน และ 1,100 ตัน ตามลำดับ กำหนดส่งมอบระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ และเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2570 ณ ท่าเรือปูซาน

นอกจากนี้ ยังมีรายการข้าวเจ้าขัดสีสำหรับอุตสาหกรรมเบียร์ เมล็ดยาว มาตรฐาน US No. 4 ที่ไม่จำกัดประเทศต้นกำเนิดอีก 4 รายการ รายการละ 5,000 ตัน รวม 20,000 ตัน โดยกำหนดส่งมอบต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2570 ณ ท่าเรือปูซาน

การประมูลครั้งนี้มีปริมาณข้าวที่ระบุประเทศไทยเป็นประเทศต้นกำเนิดโดยตรงรวม 6,600 ตัน ขณะที่รายการไม่จำกัดประเทศต้นกำเนิดอีก 20,000 ตัน อาจเป็นโอกาสสำหรับผู้ส่งออกไทยในการเข้าร่วมเสนอราคา ทั้งนี้ การเข้าร่วมประมูลต้องเป็นไปตามคุณสมบัติและเงื่อนไขที่กำหนดในเอกสารประมูลของ KAFTC

หนังสือพิมพ์ Seoul Economic Daily รายงานว่า ปริมาณข้าวส่วนเกินของเกาหลีใต้ในปี 2569 คาดว่าจะลดลงร้อยละ 60 เมื่อเทียบกับปีก่อน เหลือประมาณ 66,000 ตัน จากประมาณการก่อนหน้านี้ของรัฐบาลที่ 165,000 ตัน ขณะที่ผลผลิตข้าวรวมคาดว่าจะอยู่ที่ 3.46 ล้านตัน โดยข้าวส่วนเกินคิดเป็นร้อยละ 1.9 ของผลผลิตทั้งหมด การปรับตัวดีขึ้นดังกล่าวเป็นผลจากการปรับพื้นที่เพาะปลูกข้าวล้งหน้าและมาตรการควบคุมอุปทานในตลาด

รัฐบาลมีแผนเรียกคืนข้าวประมาณ 120,000 ตันที่เคยให้ภาคเอกชนกักเก็บ โดยจะรับซื้อข้าวที่เก็บเกี่ยวใหม่เพื่อช่วยลดปริมาณข้าวที่จะเข้าสู่ตลาด นอกจากนี้ รัฐบาลจะรับซื้อข้าวจำนวน 400,000 ตัน เพื่อเก็บเป็นสต็อกสำรองของรัฐในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2569 โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร รัฐบาลจะเพิ่มเงินจ่ายล่วงหน้าสำหรับข้าวที่จัดซื้อเข้าโครงการข้าวสำรองของรัฐ จากเดิม 40,000 วอน (ประมาณ 30 ดอลลาร์สหรัฐ) เป็น 60,000 วอน (ประมาณ 45 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อข้าวเปลือก 40 กิโลกรัม

ด้านเงินทุนสนับสนุน รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณ 1.4 ล้านล้านวอน (ประมาณ 1,050 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่สหพันธ์สหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ (National Agricultural Cooperative Federation) จะ

สนับสนุนเงินอีก 2.5 ล้านล้านวอน (ประมาณ 1,870 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) รวมเป็นเงิน 3.9 ล้านล้านวอน (ประมาณ 2,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อสนับสนุนการรับซื้อข้าวเปลือกและให้เกษตรกรได้รับเงินชำระอย่างทันท่วงที

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบ เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าวที่กำหนดไว้สำหรับการแปรรูปเข้าสู่ตลาดค้าปลีก และควบคุมการนำเข้าข้าวฤดูใหม่มาผสมกับข้าวฤดูเก่า ทั้งนี้ รัฐบาลอาจพิจารณาออกมาตรการเพิ่มเติมเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทาน โดยขึ้นอยู่กับประมาณการผลผลิตขั้นสุดท้ายและปริมาณสต็อกข้าวคงเหลือยกมา

ที่มา Oryza.com

จีน

ตามรายงานของสำนักข่าว Global Times จีนรายงานผลการทดลองที่น่าพอใจของข้าวสายพันธุ์เจีย 233S (Ji 233S) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ข้าวที่มีลักษณะเป็นหมั่นสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสม และได้รับการพัฒนาให้ทนต่ออุณหภูมิสุดขั้วทั้งในสภาพอากาศหนาวจัดและร้อนจัด

เทคโนโลยีดังกล่าวอาจช่วยเพิ่มเสถียรภาพการผลิตข้าว ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เหตุการณ์อุณหภูมิสุดขั้วเกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้น

ผลการทดลองในมณฑลยูนนานระบุว่า ข้าวสายพันธุ์ Ji 233S และข้าวลูกผสมที่พัฒนาจากสายพันธุ์ดังกล่าวมีอัตราการติดเมล็ดสูงกว่าร้อยละ 80 ในพื้นที่ทดลองบนที่สูงบางแห่ง แม้ต้องเผชิญกับสภาพอากาศหนาวจัดเป็นเวลานาน โดยผลการทดลองดีกว่าสายพันธุ์ควบคุมที่มีคุณสมบัติทนต่อความหนาวอย่างมีนัยสำคัญ

ทีมวิจัยเริ่มพัฒนาข้าวที่ทนต่ออุณหภูมิแตกต่างกันอย่างรุนแรงตั้งแต่ปี 2546 โดยใช้สายพันธุ์ C815S เป็นพื้นฐาน และผสานยีนที่เกี่ยวข้องกับความทนทานต่ออุณหภูมิสูงและต่ำเข้าด้วยกัน งานวิจัยดังกล่าวดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 20 ปี

นอกจากนี้ ในการทดลองแยกต่างหากภายใต้สภาวะความร้อนสูง ข้าวลูกผสม 9 ชุดให้ผลการทดลองที่มีอัตราการติดเมล็ดอยู่ระหว่างร้อยละ 86.1–94.2 ซึ่งดีกว่าสายพันธุ์ควบคุมทั้งกลุ่มที่ทนต่อความร้อนและกลุ่มที่ไวต่อความร้อน โดยผลการทดลองได้รับการตรวจสอบยืนยันจากสถาบันทดสอบอิสระภายนอก 5 แห่ง

ปัจจุบัน ทีมวิจัยกำลังพัฒนากระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสมด้วยเครื่องจักร โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาพันธุ์ข้าวที่สามารถทนต่อสภาพอากาศสุดขั้วซึ่งมีแนวโน้มเกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้นได้ดียิ่งขึ้น

ที่มา Oryza.com

อินเดีย

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวอินเดียปรับตัวสูงขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบกว่าหนึ่งปี จากค่าเงินรูปีที่แข็งค่าขึ้นและความกังวลด้านอุปทาน ขณะที่ราคาข้าวเวียตนามเพิ่มขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบเกือบสองเดือน จากความคาดหวังว่าความต้องการซื้อจะปรับตัวดีขึ้น

โดยข้าวหนึ่ง 5% ของอินเดียเสนอขายที่ตันละ 384–389 ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากตันละ 378–384 ดอลลาร์สหรัฐในสัปดาห์ก่อนหน้า ส่วนข้าวขาว 5% เสนอขายที่ตันละ 385–390 ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ก่อนที่ 379–384 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในนครมุมไบกล่าวว่า ราคาข้าวภายในประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง เนื่องจากอุปทานมีจำกัด โดยผลผลิตในบางรัฐลดลงจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าระดับปกติ

สำนักข่าว ANI News รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลจากสหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters' Federation: IREF) ว่า ราคาส่งออกข้าวของอินเดียยังคงมีความสามารถในการแข่งขันเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญในเอเชีย แม้คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวทั้งภายในประเทศและทั่วโลกจะลดลงในปีการตลาด 2569/70

ราคาข้าวขาว 5% ของอินเดียอยู่ที่ 385–390 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เทียบกับข้าวเวียดนามที่ 440–450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวไทยที่ประมาณ 480 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน อย่างไรก็ตาม ราคาส่งออกข้าวของอินเดียได้ปรับตัวขึ้นสู่ระดับสูงสุดในรอบกว่า 1 ปีแล้ว

ตามประมาณการแนวโน้มตลาดล่าสุดของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ซึ่ง IREF อ้างถึง คาดว่าผลผลิตข้าวโลกจะลดลงจากประมาณ 545.7 ล้านตันในปีการตลาด 2568/69 เหลือ 533.1 ล้านตันในปีการตลาด 2569/70 หรือลดลง 12.6 ล้านตัน

สำหรับอินเดีย คาดว่าผลผลิตข้าวจะลดลงเหลือประมาณ 147 ล้านตัน จาก 154 ล้านตันในปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม คาดว่าปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลที่อยู่ในระดับสูงจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการหยุดชะงักของอุปทานในระยะสั้น รักษาความต่อเนื่องในการส่งออก และสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ

ประธาน IREF ประจำรัฐปัญจาบ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการบริษัท Eastman International Pvt. Ltd. กล่าวว่า ราคาที่แข่งขันได้ของอินเดียช่วยสนับสนุนสถานะของประเทศในตลาดข้าวบาสมัติและข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในแอฟริกาและเอเชีย อย่างไรก็ตาม ต้นทุนข้าวเปลือก ค่าระวางขนส่งที่เพิ่มขึ้น และความไม่แน่นอนเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตที่พร้อมจำหน่าย กำลังกดดันอัตรากำไรของผู้ส่งออก

IREF เน้นย้ำว่า การบริหารจัดการโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายภาครัฐที่มีความแน่นอนและคาดการณ์ได้ ตลอดจนอุปทานข้าวที่เชื่อถือได้ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกของอินเดีย

คาดว่าปริมาณการค้าข้าวโลกจะอยู่ที่ประมาณ 61.4 ล้านตันในปี 2570 โดยอินเดียมีแนวโน้มยังคงเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก ทั้งนี้ คาดว่าพัฒนาการของตลาดดังกล่าวจะเป็นหนึ่งในประเด็นที่มีการหารือในการประชุม Bharat International Rice Conference 2026 ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 23–25 ตุลาคม 2569 ณ กรุงนิวเดลี

Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy รายงานว่า อุปทานข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติ (Non-Basmati Rice) จากผลผลิตฤดูใหม่ของอินเดียมีแนวโน้มตึงตัวในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน เนื่องจากปริมาณฝนที่ตกต่ำกว่าปกติในรัฐทางตอนใต้ของประเทศ

รัฐบาลรัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) ซึ่งเป็นหนึ่งในแหล่งผลิตข้าวรายใหญ่ในฤดูเพาะปลูกข้าวฤดูมรสุม (Kharif) ได้ประกาศให้ 21 เขตของรัฐเข้าสู่ภาวะภัยแล้งก่อนกำหนดเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2569 ตามรายงานของ Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy

แถลงการณ์ของรัฐบาลรัฐอานธรประเทศที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ระบุว่า เนื่องจากปริมาณฝนในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2569 ต่ำกว่าปกติถึงร้อยละ 53.4 ประกอบกับสถานการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังดำเนินอยู่ ภายหลังการทบทวนดัชนีชี้วัดภัยแล้งที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2569 รัฐจึงเสนอให้ประกาศภาวะภัยแล้งก่อนกำหนดสำหรับพืชผลฤดูมรสุมปี 2569

อินเดียมีฤดูเพาะปลูกหลัก 2 ฤดู ได้แก่ ฤดูมรสุม (Kharif) และฤดูหนาว (Rabi) โดยฤดูมรสุม หรือที่เรียกว่า Monsoon Crop เป็นฤดูเพาะปลูกที่เริ่มต้นในช่วงต้นฤดูมรสุม ซึ่งโดยทั่วไปอยู่ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม

นายมุเคช เจน (Mukesh Jain) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวรัฐฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh Rice Exporters Association) กล่าวเมื่อวันที่ 12 ตุลาคมว่า ราคาข้าวเปลือกฤดูใหม่คาดว่าจะเปิดตลาดสูงกว่าราคาประกันขั้นต่ำ (Minimum Support Price: MSP) ในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน เนื่องจากปริมาณข้าวเปลือกที่มีอยู่จริงในพื้นที่เพาะปลูกมีจำกัด

ก่อนหน้านี้ในปีนี้ รัฐบาลกลางอินเดียได้ปรับเพิ่มราคารับซื้อขั้นต่ำ (MSP) สำหรับข้าวเปลือกฤดูมรสุมปีใหม่ โดยกำหนดราคาข้าวเปลือกเกรดปกติไว้ที่ 24,410 รูปีต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 23,690 รูปีต่อตันในปีก่อนหน้า

นายเจนกล่าวเพิ่มเติมว่า ข้าวที่มีอยู่ในโรงสีขณะนี้ถูกสำรองไว้สำหรับโครงการรับซื้อของรัฐบาลโดยเฉพาะ นอกจากนี้ โรงสียังคาดว่าจะหยุดดำเนินการชั่วคราวประมาณ 15 วันในช่วงเทศกาลดิवाลี ระหว่างวันที่ 8-25 พฤศจิกายน ดังนั้น หากปริมาณการรับซื้อเพิ่มขึ้น ราคาส่งออกก็อาจปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในรัฐอานธรประเทศให้ข้อมูลเมื่อวันที่ 12 ตุลาคมว่า การขาดแคลนฝนที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่อาจส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และผลักดันให้ราคาข้าวเปลือกฤดูใหม่เปิดตลาดสูงกว่าราคาประกันขั้นต่ำ อย่างไรก็ตาม แหล่งข่าวรายดังกล่าวคาดว่า รัฐฉัตตีสครห์ยังคงมีแนวโน้มที่จะได้ผลผลิตข้าวในปริมาณมากเป็นพิเศษ

นายเจนเน้นย้ำว่า ความมั่นคงทางอาหารยังคงเป็นข้อกังวลสำคัญในทุกตลาดผู้บริโภค ข้าวอาจถูกนำมาใช้ทดแทนข้าวสาลีและข้าวโพดมากขึ้น ท่ามกลางความเสี่ยงที่อุปทานจะหยุดชะงักจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครน ปัจจุบัน รัฐอานธรประเทศมี 21 เขตที่ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ประสบภัยแล้ง เมื่อความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหารเพิ่มขึ้น หลายประเทศอาจเข้าสู่ตลาดเพื่อจัดหาข้าวสำรองให้เพียงพอต่อความต้องการ

ราคาข้าวหนึ่งอินเดีย (ข้าวหัก 5%) ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2569 โดยอยู่ที่ 317 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB ท่าเรือกากินาดา (Kakinada) เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม และปรับขึ้นมาอยู่ที่ 378 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB ท่าเรือกากินาดา ตามการประเมินราคาของ Platts เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม

ขณะเดียวกัน ผู้ซื้อข้าวรายหนึ่งในประเทศเบนินกล่าวเมื่อวันที่ 12 ตุลาคมว่า กำลังรอตัวเลขผลผลิตอย่างเป็นทางการเพื่อประเมินสถานการณ์ เนื่องจากโดยปกติราคาข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่มักต่ำกว่าราคาที่ซื้อขายอยู่ในปัจจุบัน

ตามข้อมูลของ S&P Global Energy CERA คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของอินเดียในปีการเพาะปลูก 2569/70 ซึ่งครอบคลุมช่วงเดือนตุลาคมถึงกันยายน จะอยู่ที่ 146 ล้านตัน ลดลง 8 ล้านตันจากปีก่อนหน้า เนื่องจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ

ตามรายงานของ The Economic Times ซึ่งอ้างข้อมูลจากสหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters' Federation: IREF) ระบุว่า รายได้จากการส่งออกข้าวของอินเดียในช่วง 5 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2569/70 (เมษายน-สิงหาคม 2569) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อยู่ที่ 45,739 โครรูปี (crore rupees)

การส่งออกข้าวบาสมาดิ (Basmati rice) สร้างรายได้ 22,864 โครรูปี หรือประมาณ 2,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 ขณะที่รายได้จากการส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมาดิ (Non-Basmati rice) เพิ่มขึ้นร้อยละ

14.2 อยู่ที่ 22,874 โคโรปี หรือประมาณ 2,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ตัวเลขดังกล่าวเป็นมูลค่าการส่งออกในสกุลเงินรูปี จึงไม่จำเป็นต้องสะท้อนว่าปริมาณการส่งออกทางกายภาพเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกัน

ภาคอุตสาหกรรมข้าวของอินเดียเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบายการค้าที่มีเสถียรภาพ จัดให้มีมาตรการส่งเสริมการส่งออกที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ และปรับปรุงการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ เพื่อรักษาการเติบโตของการส่งออก โดยประเด็นเหล่านี้จะได้รับการหารือในการประชุมข้าวนานาชาติ Bharat International Rice Conference (BIRC) 2026 ซึ่งกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 23–25 ตุลาคม 2569 ณ กรุงนิวเดลี การประชุมจะครอบคลุมประเด็นมาตรการส่งเสริมการส่งออก ข้อตกลงทางการค้า อกรักษาเข้า การจัดหาเงินทุน และการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในตลาดปลายทาง

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการส่งออกข้าวของอินเดียยังเผชิญความเสี่ยงด้านการผลิต โดยประมาณการของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ซึ่ง IREF อ้างถึง คาดว่าผลผลิตข้าวของอินเดียจะลดลงจากประมาณ 154 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/69 เหลือ 147 ล้านตันในปีการตลาด 2569/70 อย่างไรก็ตาม มีรายงานว่าปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาลอินเดียอยู่ที่มากกว่า 38 ล้านตัน สูงกว่าปริมาณสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับเดือนตุลาคม ซึ่งอยู่ที่ 10.25 ล้านตัน ส่วนต่างดังกล่าวอาจช่วยรองรับความต้องการข้าวภายในประเทศและสนับสนุนการส่งออกได้

สหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดียเน้นย้ำว่า การมีนโยบายที่คาดการณ์ได้และการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกอย่างทันท่วงที จะช่วยให้ผู้ประกอบการบริหารต้นทุน รักษาความสามารถในการแข่งขัน และขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคแอฟริกา เอเชีย และยุโรป

ตามรายงานของ The Hindu Business Line ผู้ส่งออกข้าวของอินเดียจัดส่งข้าวบาสมати (Basmati rice) ปริมาณ 102,210 ตัน ไปยังประเทศอิรักด้วยเรือขนส่งสินค้าเทกองจำนวน 3 ลำ เพื่อพยายามลดต้นทุนค่าระวางเรือท่ามกลางปัญหาการขนส่งทางเรือที่หยุดชะงัก การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ และค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ที่เพิ่มสูงขึ้น

โครงการดังกล่าวประสานงานโดยสหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters' Federation: IREF) ร่วมกับบริษัท Eximwala Solutions Pte. Ltd. ซึ่งมีฐานอยู่ในสิงคโปร์ โดยคาดว่าจะช่วยลดต้นทุนค่าระวางเรือลงเหลือประมาณ 90 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากเดิมประมาณ 350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันสำหรับการขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ คิดเป็นส่วนต่างต้นทุนที่อาจประหยัดได้ 260 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน หรือเกือบร้อยละ 74

เรือทั้ง 3 ลำบรรทุกข้าวในปริมาณ 36,810 ตัน 25,500 ตัน และ 39,900 ตัน ตามลำดับ โดยมีปลายทางที่ท่าเรืออุมม์กัสร์ (Umm Qasr) ของอิรัก เรือ MV LAMAR S ซึ่งเป็นลำแรกเดินทางถึงท่าเรือแล้วและเริ่มขนถ่ายสินค้า ขณะที่เรือ MV LOLO GATE และ MV OUTLANDER ได้รับการเสนอชื่อให้ดำเนินการขนส่งสินค้าส่วนที่เหลือ

การดำเนินการครั้งนี้มีความสำคัญต่อการส่งออกข้าวของอินเดีย เนื่องจากตะวันออกกลางยังคงเป็นตลาดปลายทางสำคัญของข้าวบาสมати การลดต้นทุนค่าระวางเรืออาจช่วยให้ผู้ส่งออกสามารถรักษากำไรและความสามารถในการแข่งขันในภูมิภาคดังกล่าวได้ หากรูปแบบการขนส่งสินค้าเทกองประสบความสำเร็จ ก็อาจขยายไปยังตลาดอื่นๆ ในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซียได้ โดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของเรือ ต้นทุนการขนถ่ายสินค้าที่ท่าเรือ และข้อกำหนดของผู้ซื้อ

สำนักข่าว BigMint Bureau รายงานว่า อินเดียมีปริมาณข้าวส่งออกทางเรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 จากสัปดาห์ก่อน และระดับ 1.5 ล้านตัน โดยที่ฟิลิปปินส์และเบนินมีปริมาณข้าวในตารางเรือส่งออกมากกว่า 100,000 ตันต่อประเทศ ขณะที่จีน เซเนกัล และอิหร่าน เป็นตลาดปลายทางสำคัญอื่น ๆ

ข้อมูลจาก BigMint ซึ่งปรับปรุงล่าสุดเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2569 ระบุว่า ปริมาณข้าวส่งออกของอินเดียที่อยู่ในตารางเรือขนส่ง (vessel line-up) อยู่ที่ 1.53 ล้านตัน ครอบคลุมปลายทางในแอฟริกา เอเชีย และตะวันออกกลาง โดยสินค้าประกอบด้วยข้าวหนึ่ง 5% (Parboiled Rice: PB) ข้าวบรรจุกระสอบ และข้าวขาว

ปริมาณข้าวในตารางเรือส่งออกของอินเดียเพิ่มขึ้นจาก 1.38 ล้านตัน เป็น 1.53 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้น 148,917 ตัน คิดเป็นร้อยละ 10.7 สะท้อนถึงปริมาณข้าวที่กำหนดจะส่งออกจากท่าเรือของอินเดียเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับตารางเรือส่งออกครั้งก่อน

ฟิลิปปินส์มีปริมาณข้าวในตารางเรือส่งออก 106,000 ตัน รองลงมาคือเบนิน 104,258 ตัน และจีน 83,808 ตัน โดยบริษัท ITC มีรายชื่อเป็นผู้ส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ ขณะที่ Aavri Overseas และ Vardhman Rice เป็นผู้ส่งออกที่ปรากฏในรายการจัดส่งไปยังเบนิน ส่วนผู้ส่งออกที่ระบุสำหรับจีน ได้แก่ Satyam Balajee และ ABGT Rice Mills

ขณะที่เซเนกัลมีปริมาณข้าวส่งออก 65,580 ตัน โดยมี LDC และ Satyam Balaji เป็นผู้ส่งออกที่ระบุไว้ ส่วนอิหร่านมีปริมาณข้าวส่งออก 59,800 ตัน โดยมี Supplex Tek Industries และ Sucden เป็นผู้ส่งออกสำหรับโตโกมีปริมาณข้าวส่งออก 51,500 ตัน โดยมี Adani Wilmar และ Shri Ram Food Industries เป็นบริษัทที่ปรากฏในรายการ ขณะที่แองโกลามีปริมาณ 47,250 ตัน โดยมี Olam Agri India และ Balaji Rice Industries เป็นผู้ส่งออก ส่วนตลาดปลายทางอื่นๆ ได้แก่ บังกลาเทศ 27,000 ตัน อิรัก 25,498 ตัน เยเมน 22,700 ตัน และโซมาเลีย 4,000 ตัน

ส่วนหมวดหมู่อื่นๆ (Others) มีปริมาณรวม 929,820 ตัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 61 ของปริมาณข้าวทั้งหมดในตารางเรือส่งออก โดยรายการจัดส่งดังกล่าวครอบคลุมสินค้าที่ขนส่งผ่านท่าเรือกันดลา (Kandla) กากินาดา (Kakinada) วิซาชปัตตัม หรือวิซก (Vizag) และเจนไน (Chennai)

ทั้งนี้ ท่าเรือกากินาดาปรากฏในรายการจัดส่งข้าวไปยังหลายประเทศปลายทาง ได้แก่ เบนิน จีน เซเนกัล และโตโก โดยมีข้าวหนึ่ง 5% เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าที่ระบุไว้ในตารางการขนส่ง ขณะที่ท่าเรือกันดลามีบทบาทในการขนส่งข้าวบรรจุกระสอบไปยังปลายทางต่างๆ รวมถึงแองโกลา อิหร่าน อิรัก และเยเมน นอกจากนี้ ยังมีการระบุท่าเรือวิซาชปัตตัมและเจนไนเป็นท่าเรือสำหรับการบรรทุกสินค้าเพื่อส่งออกด้วย

ปริมาณข้าว 1.53 ล้านตันในตารางเรือส่งออกสะท้อนถึงสินค้าปริมาณมากที่มีกำหนดส่งออกจากท่าเรือของอินเดีย โดยครอบคลุมหลายประเทศปลายทางและข้าวหลายประเภท ซึ่งท่าเรือกากินาดาและกันดลามีบทบาทสำคัญในตารางการขนส่งดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ปริมาณการส่งออกจริงจะขึ้นอยู่กับการเคลื่อนย้ายของเรือและการดำเนินงานบรรทุกสินค้าตามกำหนดการให้แล้วเสร็จ

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) คาดการณ์ว่า การส่งออกข้าวของอินเดียในปี 2570 จะลดลงร้อยละ 4 เหลือ 24 ล้านตัน เนื่องจากอุปทานข้าวหักและข้าวขาวลดลง ขณะที่ราคาข้าวภายในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้นจำกัดปริมาณข้าวที่มีไว้สำหรับส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ

แนวโน้มดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลัง USDA คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของอินเดียในปีการเพาะปลูก 2569/70 จะลดลงร้อยละ 4.5 เหลือ 147 ล้านตัน โดยสำนักข่าว The Financial Express รายงานว่า การลดลงของผลผลิตที่

คาดการณ์ไว้เกิดขึ้นท่ามกลางปริมาณฝนในฤดูมรสุมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่หดรัดลง ส่งผลให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับปริมาณข้าวส่วนเกินที่อินเดียจะมีไว้สำหรับส่งออก ซึ่งอาจลดลงจากเดิม แม้ประเทศจะเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกก็ตาม

ในปีการเพาะปลูก 2568/69 อินเดียผลิตข้าวได้ 154 ล้านตัน ทำให้เป็นประเทศผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก หากการคาดการณ์ล่าสุดของ USDA เป็นไปตามที่ระบุ จะถือเป็นครั้งแรกที่ผลผลิตข้าวของอินเดียลดลงนับตั้งแต่ปีการเพาะปลูก 2558/59

นายสุรช อักการ์वाल (Suraj Agarwal) ผู้ร่วมก่อตั้งและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ Rice Villa บริษัทส่งออกและค้าข้าว ระบุว่า ผลผลิตที่คาดว่าจะลดลงมีสาเหตุมาจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) และปริมาณฝนในฤดูมรสุมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

ในฤดูเพาะปลูกข้าวฤดูมรสุม (Kharif) ปีนี้ พื้นที่ปลูกข้าวลดลงร้อยละ 3.7 จากฤดูกาลก่อน เหลือ 42.92 ล้านเฮกตาร์ โดยรัฐकर्नाटक (Karnataka) มีพื้นที่ปลูกข้าวลดลง 0.46 ล้านเฮกตาร์ รัฐเตลังคานา (Telangana) ลดลง 0.43 ล้านเฮกตาร์ รัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) ลดลง 0.18 ล้านเฮกตาร์ และรัฐทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) ลดลง 0.15 ล้านเฮกตาร์

แรงกดดันด้านผลผลิตสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านราคาข้าวภายในประเทศ โดย ณ วันที่ 11 ตุลาคม ราคาข้าวเปลือกในอินเดียอยู่ที่ 46.92 รูปีต่อกิโลกรัม สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนประมาณร้อยละ 10

รายงานระบุว่า ข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติคุณภาพสูงหลายพันธุ์ ได้แก่ Sona Masoori, Ponni และ Swarna มีราคาปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-25 ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา ในรัฐทมิฬนาฑู ข้าวคุณภาพพรีเมียมบรรจุถุงขนาด 26 กิโลกรัมมีราคาสูงขึ้นจาก 1,720 รูปี เป็น 1,950 รูปี ภายในเวลาเพียง 10 วัน ขณะที่ข้าวคุณภาพสูงอีกประเภทหนึ่งมีราคาต่อถุงเพิ่มขึ้นจาก 1,500 รูปี เป็น 1,640 รูปี

เจ้าหน้าที่รายหนึ่งเปิดเผยว่า รัฐบาลมีข้าวสำรองมากกว่า 38 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าปริมาณสำรองเพื่อรักษาเสถียรภาพตลาดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 10.25 ล้านตัน ณ วันที่ 1 ตุลาคมอย่างมาก โดยคาดว่ารัฐบาลจะนำข้าวสำรองออกจำหน่ายผ่านโครงการจำหน่ายสินค้าในตลาดเปิด (Open Market Sales Scheme: OMSS) เพื่อช่วยชะลอการปรับขึ้นของราคาข้าว

รายได้จากการส่งออกข้าวของอินเดียเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.17 เมื่อเทียบกับปีก่อน อยู่ที่ 4.81 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงเดือนเมษายน-สิงหาคมของปีงบประมาณ 2569/70 อย่างไรก็ตาม การหยุดชะงักของอุปทานและต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้นจากความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงส่งผลกระทบต่อการส่งมอบสินค้า

นายอักการ์वालกล่าวว่า การปรับลดประมาณการการค้าข้าวโลกของ USDA ลง 1.3 ล้านตัน อาจส่งผลกระทบต่ออุปทานและราคาข้าวในตลาดระหว่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบันอินเดียมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 40-45 ของปริมาณการส่งออกข้าวทั้งหมดของโลก

อินเดียส่งออกข้าวบาสมัติและข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติไปยังกว่า 140 ประเทศในเอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป และทวีปอเมริกา โดยแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่น เช่น ปากีสถานและไทย

ในรัฐทมิฬนาฑู การรับซื้อข้าวของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้นทำให้ปริมาณข้าวดิบที่มีอยู่สำหรับผู้ซื้อภาคเอกชนลดลง โดยคาดว่าปริมาณการรับซื้อในปีการเพาะปลูก 2568/69 จะทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 6.42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.8 ล้านตันในปีการเพาะปลูก 2567/68

ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน ราคาที่รับซื้อข้าวเปลือกได้รับการปรับขึ้นเป็น 2,750 รูปีต่อควินทัล (100 กิโลกรัม) สำหรับข้าวคุณภาพดี และ 2,600 รูปีต่อควินทัลสำหรับข้าวพันธุ์ทั่วไป ขณะเดียวกัน ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นจากราคาปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทั้งปุ๋ยและเชื้อเพลิง ประกอบกับการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

ตัวแทนภาคอุตสาหกรรมปฏิเสธความเป็นไปได้ที่จะเกิดภาวะขาดแคลนข้าวในรัฐ และคาดการณ์ว่าอุปทานจะปรับตัวดีขึ้นหลังสิ้นสุดการเก็บเกี่ยวข้าวฤดูซัมบา (Samba) ในเดือนมกราคม นอกจากนี้ ภาคอุตสาหกรรมข้าวยังเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax: GST) ในอัตราร้อยละ 5 ที่เรียกเก็บกับข้าวบรรจุหีบห่อและติดฉลากในภาชนะที่มีน้ำหนักไม่เกิน 25 กิโลกรัม

สำหรับตลาดส่งออก ประเด็นสำคัญที่สุดคือ การลดลงของผลผลิตและราคาข้าวภายในประเทศที่สูงขึ้นจะทำให้อินเดียมีข้าวส่วนเกินไม่เพียงพอต่อการรักษาปริมาณการส่งออกหรือไม่ โดยประมาณการของ USDA บ่งชี้ว่าการส่งออกข้าวของอินเดียอาจลดลงในปี 2570 อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจะขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตขั้นสุดท้ายและสถานการณ์อุปทานข้าวภายในประเทศเป็นสำคัญ

ตามรายงานของ Indian Cooperative.com บริษัท เนชั่นแนล โคออปเพอเรทีฟ เอ็กส์พอร์ตส์ จำกัด (National Cooperative Exports Limited: NCEL) ของอินเดีย กำลังสำรวจโอกาสในการขยายการส่งออกข้าวอินเดียไปยังโกตดิวัวร์ (Côte d'Ivoire) โดยมีสถานเอกอัครราชทูตอินเดีย ณ กรุงอาบิจาน (Abidjan) เป็นผู้ประสานงานเพื่อส่งเสริมการติดต่อทางธุรกิจกับผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายข้าวรายสำคัญในประเทศแอฟริกาตะวันตกแห่งนี้

เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2569 สถานเอกอัครราชทูตอินเดียได้จัดกิจกรรมพบปะทางธุรกิจระหว่าง NCEL กับผู้ประกอบการรายสำคัญในภาคการนำเข้าและจำหน่ายข้าวของโกตดิวัวร์ โดยการหารือมุ่งเน้นการค้นหาโอกาสใหม่ในการส่งออก การทำความเข้าใจความต้องการของตลาด และการเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชนของทั้งสองประเทศ

โครงการริเริ่มดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคสหกรณ์อินเดียในการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ ผ่านการเชื่อมโยงผู้ผลิตภายในประเทศกับตลาดต่างประเทศ โดย NCEL มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกด้านการส่งออกผ่านเครือข่ายสหกรณ์ของอินเดีย เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดให้แก่ผู้ผลิตและสนับสนุนการเติบโตของการส่งออกสินค้าเกษตร

โกตดิวัวร์เป็นตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของอินเดียอยู่แล้ว โดยข้อมูลจากสถานเอกอัครราชทูตอินเดียระบุว่า ในปีงบประมาณ 2568/69 การส่งออกข้าวคิดเป็นมูลค่า 322.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 35.25 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของอินเดียไปยังโกตดิวัวร์

การหารือทางธุรกิจครั้งล่าสุดนี้อาจช่วยกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าที่มีอยู่ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และสร้างโอกาสเพิ่มเติมให้แก่ผู้ส่งออกข้าวของอินเดียในการขยายตลาดในโกตดิวัวร์

ตามรายงานของ The Hindu Business Line บริษัทไบเออร์ (Bayer) ขยายโครงการ DirectAcres เพื่อส่งเสริมการปลูกข้าวด้วยวิธีหว่านเมล็ดโดยตรง (Direct-Seeded Rice: DSR) ครอบคลุมพื้นที่มากกว่า 200,000 เอเคอร์ หรือประมาณ 81,000 เฮกตาร์ ใน 9 รัฐของอินเดียในปี 2569 โดยมุ่งส่งเสริมวิธีการปลูกข้าวที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นทางเลือกแทนการปลูกข้าวแบบปักดำตามวิธีดั้งเดิม

โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อช่วยให้เกษตรกรรับมือกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ ต้นทุนการเพาะปลูกที่เพิ่มสูงขึ้น และการขาดแคลนแรงงาน

การปลูกข้าวด้วยวิธีหว่านเมล็ดโดยตรงเป็นวิธีที่นำเมล็ดพันธุ์หว่านลงในแปลงนาโดยตรง แทนการเพาะกล้าในแปลงเพาะก่อนย้ายต้นกล้าไปปักดำในนา ไบเออร์ระบุว่า เมื่อเทียบกับการปลูกข้าวแบบปักดำ วิธี DSR มีศักยภาพในการลดการใช้น้ำได้ร้อยละ 30-40 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้สูงสุดร้อยละ 45 และลดการพึ่งพาแรงงานคนได้สูงสุดร้อยละ 50 ทั้งนี้ ปริมาณการประหยัดทรัพยากรที่เกิดขึ้นจริงจะแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่และวิธีการเพาะปลูก

โครงการ DirectAcres ผสานเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์ ผลิตภัณฑ์อารักขาพืช เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเกษตร คำแนะนำด้านวิชาการเกษตร และการสนับสนุนเครื่องจักรกล เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนมาใช้วิธี DSR ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ โครงการยังมุ่งแก้ไขอุปสรรคสำคัญ เช่น การจัดการวัชพืช การเข้าถึงเครื่องจักรกลการเกษตร และการทำให้ข้าวตั้งตัวและเจริญเติบโตได้อย่างเหมาะสม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเปลี่ยนมาใช้วิธีดังกล่าวได้สะดวกยิ่งขึ้น

โครงการนี้เริ่มต้นในรูปแบบโครงการนำร่องเมื่อปี 2564 และขยายพื้นที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยครอบคลุมพื้นที่ 3,500 เฮกตาร์ในปี 2566 เพิ่มขึ้นเป็น 17,000 เฮกตาร์ในปี 2567 และ 46,000 เฮกตาร์ในปี 2568 ก่อนขยายเป็นมากกว่า 81,000 เฮกตาร์ในปี 2569 ปัจจุบัน โครงการดำเนินงานใน 9 รัฐ ได้แก่ ปัญจาบ (Punjab) हरियाणा (Haryana) उत्तर प्रदेश (Uttar Pradesh) बिहार (Bihar) झारखंड (Jharkhand) ओडिशा (Odisha) छत्तीसगढ़ (Chhattisgarh) मध्य प्रदेश (Madhya Pradesh) และมหาราष्ट्र (Maharashtra)

การขยายโครงการสะท้อนถึงความพยายามที่เพิ่มขึ้นในการส่งเสริมการปลูกข้าวที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในอินเดีย ท่ามกลางแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่อทรัพยากรน้ำและเศรษฐกิจการผลิตของเกษตรกร โดยไบเออร์มีแผนที่จะพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างเครือข่ายการให้คำปรึกษา และขยายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการนำวิธี DSR ไปใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร

ตามรายงานของ Dun & Bradstreet India ซึ่งเผยแพร่โดย The Business World ปริมาณฝนมรสุมที่ต่ำกว่าปกติและพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่ลดลงของอินเดีย ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตข้าวฤดูครีฟ (Kharif) และแนวโน้มอุปทานข้าวในประเทศ

ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2569 พื้นที่เพาะปลูกข้าวของอินเดียลดลงร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้มีความเสี่ยงที่อุปทานข้าวจะตึงตัวมากขึ้น และอาจเกิดแรงกดดันต่อราคา หากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงมาพร้อมกับผลผลิตต่อพื้นที่ที่ต่ำลงด้วย

รายงานยังระบุถึงความเสี่ยงต่อการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และพืชผลชนิดอื่น ๆ เนื่องจากปริมาณฝนที่กระจายตัวไม่สม่ำเสมอและระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร

การผลิตที่อาจลดลงจากที่คาดการณ์ไว้อาจทำให้ต้นทุนการจัดซื้อวัตถุดิบสูงขึ้น และรบกวนห่วงโซ่อุปทานของผู้ประกอบการแปรรูปอาหารและธุรกิจการเกษตรอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาลอินเดียที่อยู่ในระดับสูงอาจช่วยบรรเทาแรงกดดันด้านอุปทานในระยะสั้นได้ ผลกระทบที่แท้จริงต่อปริมาณข้าวที่มีจำหน่ายและระดับราคาจะขึ้นอยู่กับผลผลิตต่อพื้นที่ในขั้นสุดท้าย สภาพผลผลิตในแต่ละภูมิภาค และปริมาณข้าวที่มีอยู่ในตลาด

ที่มา Oryza.com

ปากีสถาน

ตามรายงานของ Arab News ผู้ส่งออกข้าวของปากีสถานเตือนว่า การระงับการค้าทางบกกับอิหร่านอาจทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น กระทบต่อการดำเนินงานส่งออก และก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงิน

รัฐบาลปากีสถานระงับการค้าพาณิชย์ผ่านด่านพรมแดนทฟัตตัน (Taftan) และกาบด์-ริมดาน (Gabd-Rimdan) เป็นการชั่วคราวเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม โดยให้เหตุผลด้านความมั่นคงและความจำเป็นในการเพิ่มความเข้มงวดในการบริหารจัดการพรมแดน

ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) กล่าวว่า การปิดด่านอย่างกะทันหันสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้ส่งออกที่จัดส่งข้าวไปยังอิหร่าน พร้อมเตือนว่า การเปลี่ยนเส้นทางขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือบันดาร์อับบาส (Bandar Abbas) ของอิหร่านจะเป็นเรื่องยากและมีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากอัตราค่าระวางเรือและค่าเบี่ยงประกันภัยทางทะเลปรับตัวสูงขึ้น ท่ามกลางความปั่นป่วนในตะวันออกกลาง และบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz)

ข้อมูลการค้าของสหประชาชาติที่เผยแพร่ผ่านธนาคารโลก (World Bank) ระบุว่า ในปี 2566 อิหร่านนำเข้าข้าวจากปากีสถานประมาณ 354,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 430.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ข้อมูลของ REAP ระบุว่า ในปีงบประมาณ 2567–2568 ปากีสถานส่งออกข้าวไปทั่วโลกประมาณ 5.82 ล้านตัน มูลค่า 3,350 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ผู้ส่งออกระบุว่า การขนส่งทางบกยังคงเป็นเส้นทางสำคัญสำหรับการส่งข้าวไปยังอิหร่าน โดย HAS Rice Pakistan ซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวที่ตั้งอยู่ในเมืองการาจี ใช้รถบรรทุกขนส่งข้าวผ่านด่านทฟัตตันและกาบด์-ริมดานเป็นประจำ ขณะเดียวกันก็มีการขนส่งสินค้าทางเรือไปยังท่าเรือบันดาร์อับบาสด้วย

ประธาน REAP กล่าวว่า ขณะนี้ยังไม่สามารถประเมินผลกระทบทั้งหมดจากการปิดด่านที่มีต่อปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวได้อย่างชัดเจน แต่เตือนว่า หากการหยุดชะงักยืดเยื้อ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวภายในประเทศและทำให้ผู้ค้าขาดทุนเป็นจำนวนมาก

REAP ยอมรับถึงข้อกังวลด้านความมั่นคงของรัฐบาลปากีสถาน แต่เรียกร้องให้ปากีสถานและอิหร่านเร่งแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูการค้าตามปกติโดยเร็วที่สุด

แม้สถานการณ์ในระยะสั้นยังมีความไม่แน่นอน แต่ผู้ส่งออกยังคงคาดหวังว่าอิหร่านจะเป็นตลาดสำคัญสำหรับข้าวปากีสถานต่อไป เนื่องจากทั้งสองฝ่ายเพิ่งหารือเกี่ยวกับแนวทางการขยายการค้าระหว่างกัน
ที่มา *Oryza.com*

บังคลาเทศ

ราคาข้าวภายในประเทศบังกลาเทศปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน หลังต้นทุนเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้นและราคาข้าวเปลือกที่สูงขึ้นส่งผลให้ราคาจำหน่ายในตลาดปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยข้าวคุณภาพดีมีราคาเพิ่มขึ้นเป็น 74–75 ตากาต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.59–0.61 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) จาก 72 ตากาต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.57 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ในสัปดาห์ก่อนหน้า ส่งผลให้ภาระค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้น

ขณะที่ตามรายงานของ The Daily Star ราคาข้าวในบังกลาเทศปรับเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 1–2 ตากา ในช่วงหนึ่งสัปดาห์ก่อนวันที่ 17 ตุลาคม 2569 ส่งผลให้ครัวเรือนรายได้น้อยและครัวเรือนที่มีรายได้ระดับปานกลางตอนล่างเผชิญแรงกดดันทางการเงินเพิ่มขึ้น

ผู้ค้าระบุว่า การปรับขึ้นของราคาข้าวมีสาเหตุจากต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้นหลังการปรับขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิง รวมถึงปัจจัยตามฤดูกาล เนื่องจากสต็อกข้าวเก่าลดลงก่อนที่อุปทานข้าวใหม่จะเข้าสู่ตลาด แม้ผู้ค้าจะรายงานว่ายังไม่มีภาวะขาดแคลนข้าว แต่ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและสาธารณสุขโลกที่เพิ่มสูงขึ้นกำลังสร้างแรงกดดันต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ที่มา Oryza.com

โมซัมบิก

ตามรายงานของ Club of Mozambique สถาบันธัญพืชแห่งโมซัมบิก (Mozambique's Grain Institute: ICM) ได้สั่งระงับบริษัท 3 แห่ง ได้แก่ Companhia Industrial da Matola (CIM), África Indústrias และ Pembe Mozambique จากการนำเข้าข้าวและข้าวสาลีโดยไม่มีกำหนด มีผลตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2569 ภายหลังพบว่าบริษัทดังกล่าวมีการนำเข้าข้าวหลายครั้งโดยถูกกล่าวหาว่าดำเนินการโดยไม่ได้รับอนุญาตตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ได้ยึดธัญพืชรวม 34,300 ตัน ประกอบด้วยข้าวจำนวน 25,000 ตันของบริษัท África Indústrias ข้าวสาลีจำนวน 6,000 ตันของบริษัท Pembe Mozambique และข้าวสาลีจำนวน 3,300 ตันที่บริษัท CIM นำเข้าผ่านท่าเรือมาทอลา (Port of Matola) เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2569 หากบริษัทเหล่านี้ไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด สินค้าที่ถูกยึดอาจถูกยึดเป็นของรัฐ นอกจากนี้ยังอยู่ระหว่างการสอบสวนเพื่อพิจารณาค่าปรับที่เกี่ยวข้อง

การระงับดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังโมซัมบิกปรับเปลี่ยนกฎระเบียบ โดยกำหนดให้ ICM เป็นหน่วยงานของรัฐเพียงแห่งเดียวที่มีอำนาจจัดการการนำเข้าข้าวและข้าวสาลี ทั้งนี้ บริษัทที่ถูกระงับยังสามารถจัดซื้อวัตถุดิบจากตลาดภายในประเทศได้ภายใต้กฎระเบียบที่มีผลบังคับใช้ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางอุตสาหกรรมต่อไปได้ และช่วยรักษาปริมาณสินค้าในตลาด

ที่มา Oryza.com

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2026/27 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2569-31 สิงหาคม 2570) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน – 6 ตุลาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 122,330 ตัน ลดลงประมาณ 20.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 153,913 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 10,842 ตัน ลดลงประมาณ 50.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 21,801 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 111,488 ตัน ลดลงประมาณ 15.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 132,113 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 16,853 ตัน ลดลงประมาณ 40.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 28,405 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 6 ตุลาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 25,210 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 6 ตุลาคม 2569 ประเทศต่างๆ ที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 28,932 ตัน อิตาลี 18,462 ตัน เนเธอร์แลนด์ 16,666 ตัน โปแลนด์ 12,180 ตัน เยอรมนี 10,272 ตัน สเปน 7,652 ตัน โปรตุเกส 7,018 ตัน เบล

เยียม 5,488 ตัน สวีเดน 3,354 ตัน สาธารณรัฐเชค 2,858 ตัน สโลวาเกีย 1,601 ตัน โรมาเนีย 1,141 ตัน เดนมาร์ก 1,012 ตัน เป็นต้น

ที่มา Oryza.com

อียิปต์

หน่วยงาน Future of Egypt Authority for Sustainable Development (Mostaqbal Misr) ของอียิปต์มีแผนกลับมาดำเนินการส่งออกข้าวอีกครั้ง หลังระงับการส่งออกเป็นเวลา 1 เดือน เนื่องจากปัญหาการขนส่งทางเรือในภูมิภาค ตามรายงานของ Al Manassa

หน่วยงานดังกล่าวได้ปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการส่งออกข้าวจาก 100 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เป็น 120 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ราคาข้าวภายในประเทศก็ปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน

ระหว่างกลางเดือนสิงหาคมถึงกลางเดือนกันยายน บริษัทในประเทศได้ยื่นคำขอส่งออกข้าวรวมประมาณ 100,000 ตัน แต่สามารถส่งออกได้เพียง 25,000 ตัน เนื่องจากข้อจำกัดด้านการขนส่งทางทะเลและความตึงเครียดในภูมิภาค ทั้งนี้ ความต้องการข้าวจากต่างประเทศยังคงทรงตัว โดยเฉพาะจากโมร็อกโก ซีเรีย และตลาดประเทศอาหรับอื่นๆ

อียิปต์มีเป้าหมายส่งออกข้าวส่วนหนึ่งจากปริมาณข้าวส่วนเกินภายในประเทศที่ประเมินไว้ประมาณ 900,000 ตันต่อปี ผ่านหน่วยงานดังกล่าว โดยได้ขยายระยะเวลาการส่งออกไปจนถึงช่วงปลายปี 2570 เพื่อเปิดโอกาสให้บริษัทต่างๆ ขยายการจำหน่ายในตลาดต่างประเทศและลดปริมาณข้าวส่วนเกินคงเหลือ

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวขาวภายในประเทศปรับเพิ่มขึ้นประมาณ 500 ปอนด์อียิปต์ต่อตัน หรือ 9.40 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 19,000–24,500 ปอนด์อียิปต์ต่อตัน หรือประมาณ 360–460 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ราคาข้าวเปลือกเมล็ดเขียวเพิ่มขึ้นเป็น 13,700 ปอนด์อียิปต์ต่อตัน หรือประมาณ 260 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จาก 13,000 ปอนด์อียิปต์ต่อตัน หรือประมาณ 245 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้านี้ โดยได้รับแรงหนุนจากความต้องการซื้อที่เพิ่มขึ้น ส่วนราคาข้าวเปลือกเมล็ดกว้างทรงตัวอยู่ที่ 15,000 ปอนด์อียิปต์ต่อตัน หรือประมาณ 280 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ฤดูเพาะปลูกข้าวของอียิปต์เริ่มต้นในเดือนพฤษภาคม โดยเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนสิงหาคมจนถึงปลายเดือนตุลาคม ทั้งนี้ คาดว่าโรงสีจะเริ่มนำข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่ออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

การกลับมาส่งออกข้าวครั้งนี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากมาตรการจำกัดการส่งออกข้าวที่อียิปต์ใช้มาเป็นเวลานาน โดยเริ่มใช้มาตรการดังกล่าวในปี 2559 เพื่อสงวนทรัพยากรน้ำซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขนส่งทางเรือและค่าธรรมเนียมการส่งออกที่สูงขึ้นยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความรวดเร็วในการส่งมอบข้าวและความสามารถในการแข่งขันของข้าวอียิปต์ในตลาดต่างประเทศ

ที่มา Oryza.com

กานา

สำนักข่าว Big Mint รายงานโดยอ้างอิงประมาณการจากรายงานฉบับล่าสุดของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ว่า ผลผลิตข้าวสารของกานาในปีการตลาด 2569/70 คาดว่าจะลดลงร้อยละ 17.5 เหลือ 800,000 ตัน จากประมาณการ 970,000 ตันในปีการตลาด 2568/69 เนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ลดลง ประกอบกับปริมาณข้าวคงเหลือที่ยังจำหน่ายไม่ได้ ส่งผลให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเพาะปลูกข้าว

พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวคาดว่าจะลดลงร้อยละ 16.7 เหลือ 300,000 เฮกตาร์ จาก 360,000 เฮกตาร์ในปี การตลาดก่อนหน้า ขณะที่ผลผลิตต่อเฮกตาร์คาดว่าจะทรงตัวในระดับค่อนข้างคงที่ที่ประมาณ 3.86 ตันต่อเฮกตาร์ สะท้อนให้เห็นว่าการลดลงของผลผลิตที่คาดการณ์ไว้มีสาเหตุหลักจากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลง มากกว่าการลดลงของ ผลผลิตภาพการผลิต

ราคาข้าวภายในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ การแข่งขันจากข้าวนำเข้า และความยากลำบากในการจำหน่าย ข้าวเปลือกที่เก็บเกี่ยวแล้ว ล้วนทำให้แรงจูงใจของเกษตรกรในการลงทุนเพาะปลูกข้าวในฤดูถัดไปลดลง นอกจากนี้ เกษตรกรยังประสบข้อจำกัดด้านกระแสเงินสด เนื่องจากมีข้าวคงเหลือที่ยังจำหน่ายไม่ได้สะสมเพิ่มขึ้น

แม้คาดว่าจะผลผลิตภายในประเทศจะลดลง แต่การบริโภคข้าวของกานาในปีการตลาด 2569/70 คาดว่าจะ เพิ่มขึ้นเป็น 1.9 ล้านตัน จากประมาณการ 1.85 ล้านตันในปีการตลาด 2568/69 ขณะที่ปริมาณการนำเข้าข้าว คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 950,000 ตัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากานายังคงพึ่งพาอุปทานข้าวจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

แนวโน้มดังกล่าวเป็นความท้าทายต่อความพยายามของกานาในการเพิ่มผลผลิตข้าวภายในประเทศและ ลดการพึ่งพาการนำเข้า โดยรัฐบาลได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการผลิต อาทิ การแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ ปรับปรุงพันธุ์และปุ๋ย ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภาคข้าว อย่างไรก็ตาม การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึง ตลาดและการสร้างผลตอบแทนที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรักษาระดับการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

สำนักข่าวรอยเตอร์ส (Reuters) รายงานว่า สัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวในสหรัฐฯ ซื้อขายอยู่ที่ระดับสูงกว่า 17 ดอลลาร์สหรัฐต่อฮันเดรดเวต (hundredweight) โดยยังคงเคลื่อนไหวใกล้ระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2567 เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตและการหยุดชะงักของอุปทานในประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของ เอเชียเป็นปัจจัยสนับสนุนราคา

คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของอินเดียในปีการตลาด 2569/70 จะลดลง 7 ล้านตัน เหลือ 147 ล้านตัน ภายหลังฤดูมรสุมที่อ่อนกำลังลง การปรับลดประมาณการผลผลิตดังกล่าวมีนัยสำคัญต่อตลาดข้าวโลก เนื่องจาก อินเดียมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณการส่งออกข้าวทั่วโลก

ขณะเดียวกัน สถานการณ์น้ำท่วมในประเทศไทยส่งผลกระทบต่อการขนส่งข้าว และก่อให้เกิดความกังวล เกี่ยวกับความล่าช้าในการเพาะปลูกและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลผลิต นอกจากนี้ ต้นทุนค่าระวางขนส่งที่ สูงขึ้นยังเพิ่มความไม่แน่นอนให้แก่การค้าข้าวระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ปริมาณสินค้าคงคลังข้าวทั่วโลกที่ยังอยู่ในระดับสูงอาจช่วยบรรเทาผลกระทบจากการผลิตที่ ลดลงได้ ทิศทางราคาข้าวในระยะต่อไปจะขึ้นอยู่กับระดับความเสียหายของผลผลิตจากสภาพอากาศ ปริมาณข้าวที่ พร้อมส่งออก และความสามารถของประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายสำคัญในการตอบสนองความต้องการของ ตลาดโลก

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) ระบุว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในรัฐอาร์คันซัส (Arkansas) มีส่วนช่วยขยาย ตลาดข้าวหอมภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ผ่านการเพาะปลูกและทำตลาดข้าวหอมมะลิที่ผลิตในประเทศ โดย

โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น สร้างโอกาสใหม่ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในสหรัฐฯ และลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าวหอมมะลิจากต่างประเทศ

เกษตรกรรายดังกล่าวเริ่มต้นปลูกข้าวพันธุ์ ARoma 17 ในพื้นที่ขนาดเล็ก ก่อนเปลี่ยนมาใช้พันธุ์ ARoma 22 ซึ่งพัฒนาโดยหน่วยงานด้านการเกษตรของระบบมหาวิทยาลัยอาร์คันซัส (University of Arkansas System Division of Agriculture) ข้าวพันธุ์ใหม่นี้มีจุดเด่นด้านกลิ่นหอมเหนียวที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งสามารถสัมผัสได้ทั้งในแปลงปลูกและในข้าวที่หุงสุกแล้ว ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวทำตลาดภายใต้แบรนด์ Delaplane Specialty Rice และวางจำหน่ายผ่านร้านขายของชำ ร้านค้าปลีกเฉพาะทาง และร้านอาหารในรัฐอาร์คันซัส

ในระยะแรก ธุรกิจอาศัยการผลิตในปริมาณน้อย การจ้างโรงสีข้าวตามสัญญา และการจำหน่ายโดยตรงให้แก่ร้านค้าปลีกและร้านอาหารในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมให้ผู้บริโภคทดลองชิมช่วยสร้างการรับรู้และกระตุ้นความต้องการสินค้า ส่งผลให้ธุรกิจขยายรูปแบบบรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่าย ขณะเดียวกัน ผลตอบรับเชิงบวกจากลูกค้ายังช่วยเสริมความเชื่อมั่นต่อศักยภาพเชิงพาณิชย์ของข้าวหอมมะลิที่ปลูกในสหรัฐฯ

ความต้องการข้าวหอมในตลาดสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่การนำเข้าข้าวหอมมะลิก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจอาหารและร้านอาหารปรับตัวให้สอดคล้องกับค่านิยมของผู้บริโภค ตามข้อมูลของสหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice Federation) ผู้บริโภคร้อยละ 82 ที่เคยทดลองรับประทานข้าวหอมมะลิระบุว่าเป็นข้อชอบหรือชื่นชอบเป็นอย่างมาก

การขยายการผลิตภายในประเทศอาจช่วยให้เกษตรกรสหรัฐฯ สามารถแข่งขันกับข้าวนำเข้าได้ โดยนำเสนอทางเลือกที่ผลิตในประเทศและมีราคาที่สามารถแข่งขันได้ แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวโดยรวมของสหรัฐฯ จะลดลงในปี 2569 แต่เกษตรกรกลับปลูกข้าวหอมมะลามากกว่าทุกปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงความสนใจที่เพิ่มขึ้นต่อข้าวในตลาดเฉพาะกลุ่ม (Specialty Rice)

เพื่อสนับสนุนการขยายตลาดต่อไป บริษัทเมล็ดพันธุ์ได้เพิ่มการผลิตในปี 2569 โดยเพาะปลูกข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์บนพื้นที่หลายร้อยเอเคอร์ และคาดว่าจะมีเมล็ดพันธุ์เพียงพอสำหรับรองรับการเพาะปลูกเชิงพาณิชย์บนพื้นที่หลายพันเอเคอร์ การมีเมล็ดพันธุ์เพิ่มขึ้นคาดว่าจะช่วยให้เกษตรกรในรัฐต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งผลิตข้าวของสหรัฐฯ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดที่กำลังเติบโตนี้ได้มากขึ้น

โครงการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาข้าวพันธุ์เฉพาะทางสามารถสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ให้แก่เกษตรกร ช่วยกระจายประเภทการผลิต และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่อุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศของสหรัฐฯ ในตลาดข้าวหอมได้

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) ระบุว่า ตลอดเดือนกันยายนที่ผ่านมา USA Rice ได้จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองเดือนข้าวแห่งชาติ ประจำปี 2569 (National Rice Month: NRM) โดยมุ่งประชาสัมพันธ์ข้าวที่ปลูกในสหรัฐอเมริกา และยกย่องเกษตรกรและบุคลากรที่อยู่เบื้องหลังการผลิตข้าว ผ่านกิจกรรมสื่อสารกับผู้บริโภค สื่อสังคมออนไลน์ การเผยแพร่สูตรอาหาร ความร่วมมือกับเครือข่ายร้านอาหาร และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมข้าวของสหรัฐฯ

กิจกรรม NRM ประจำปี 2569 ประกอบด้วยจดหมายข่าว Schools Think Rice ฉบับพิเศษสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านโภชนาการในโรงเรียนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12) จดหมายข่าวสำหรับผู้บริโภคของ USA Rice และการณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ตลอดทั้งเดือน

ร้านอาหารที่เป็นพันธมิตร ได้แก่ Rock 'N Roll Sushi, Tokyo Joe's, MAD Greens, Snappy Salads, Fuzzy's Taco Shop และ Just Salad ได้ร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรม NRM ทั่วประเทศผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ ป้ายประชาสัมพันธ์ภายในร้าน สื่อสังคมออนไลน์ จัดหมายข่าวสำหรับสมาชิกสะสมคะแนน และกิจกรรมส่งเสริมการขายผ่านแพลตฟอร์มจัดส่งอาหารของบุคคลที่สาม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มยอดขายเมนูอาหารที่ใช้ข้าวเป็นส่วนประกอบ

อินฟลูเอนเซอร์และนักกำหนดอาหารที่ขึ้นทะเบียนยังมีส่วนช่วยนำเสนอความหลากหลายในการประกอบอาหารและคุณค่าทางโภชนาการของข้าวที่ปลูกในสหรัฐฯ ผ่านเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์และการจัดทำสูตรอาหาร ขณะเดียวกัน FeedFeed ซึ่งเป็นหนึ่งในชุมชนออนไลน์ด้านอาหารที่ใหญ่ที่สุดในโลก ได้นำเสนอสูตรอาหารที่ใช้ข้าวจากสหรัฐฯ ในโพสต์ชุด Tuesday Takeover ทุกสัปดาห์ตลอดเดือนกันยายน

USA Rice ยังนำกิจกรรมเฉลิมฉลองไปจัดที่มหาวิทยาลัยลุยเซียนา ลาฟาแยตต์ (University of Louisiana Lafayette) ในเทศกาลข้าว Ragin' Cajun Rice Festival ครั้งที่จัดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย นักศึกษาและคณาจารย์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับข้าวที่ปลูกในสหรัฐฯ ทดลองชิมอาหารจากข้าวหลากหลายเมนู และทำความรู้จักกับแบรนด์ข้าวท้องถิ่น นอกจากนี้ เซฟรัสตี โนเอล (Rusty Noel) ผู้ได้รับรางวัล ยังเข้าร่วมงานและปรุงอาหาร crawfish étouffée ซึ่งเป็นอาหารที่ใช้กุ้งเครย์ฟิชเป็นส่วนประกอบ ควบคู่กับเมนูข้าวจากฝ่ายบริการอาหารของมหาวิทยาลัย

USA Rice ยังเดินทางไปยังเมืองแฮร์ริสเบิร์ก รัฐอาร์คันซอ เพื่อเข้าร่วมและเป็นเจ้าภาพร่วมในการประชุม Rice in Schools Conference กับกระทรวงเกษตรรัฐอาร์คันซอ (Arkansas Department of Agriculture) โดยมีเจ้าหน้าที่ด้านโภชนาการในโรงเรียนจากทั่วรัฐเข้าร่วม เพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมข้าวของรัฐและแนวทางเพิ่มการใช้ข้าวที่ปลูกในรัฐอาร์คันซอในโรงเรียน

ในเดือนกันยายนยังมีการกลับมาของแคมเปญโฆษณาข้าวหอมมะลิของ USA Rice ซึ่งผสมผสานการประชาสัมพันธ์ผ่านอินฟลูเอนเซอร์เข้ากับการโฆษณาดิจิทัล การโฆษณาผ่านช่องทางค้าปลีก และสื่อโฆษณาแบบดั้งเดิม เพื่อส่งเสริมข้าวหอมมะลิที่ปลูกในสหรัฐฯ ให้เป็นที่รู้จักในหมู่ผู้บริโภคชาวอเมริกัน พร้อมนำเสนอแบรนด์ข้าวที่ผลิตภายในประเทศซึ่งมีจำหน่ายในตลาด

ตั้งแต่ร้านอาหารและวิทยาเขตมหาวิทยาลัย ไปจนถึงสื่อสังคมออนไลน์ ร้านขายของชำ และช่องทางอื่น ๆ เดือนข้าวแห่งชาติเปิดโอกาสให้มีการให้ความรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับข้าวที่ผลิตภายในประเทศ เฉลิมฉลองอุตสาหกรรมข้าวของสหรัฐฯ และแสดงความขอบคุณต่อเกษตรกรและบุคลากรผู้ทุ่มเททำงานเบื้องหลังธัญพืชที่ชาวอเมริกันนิยมบริโภคมากที่สุดชนิดหนึ่ง

หน่วยงานวิจัยเศรษฐกิจ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Economic Research Service: USDA ERS) ได้เผยแพร่รายงานความยาว 42 หน้า เรื่อง Characteristics and Trends of U.S. Rice Production Practices, Costs, and Returns, 2013–24 หรือ ลักษณะและแนวโน้มด้านวิธีการผลิต ต้นทุน และผลตอบแทนจากการผลิตข้าวของสหรัฐฯ ปี 2556–2567

รายงานระบุว่า อุตสาหกรรมข้าวของสหรัฐฯ มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้แก่ จำนวนฟาร์มที่ลดลงแต่มีขนาดใหญ่ขึ้น ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น การนำเทคโนโลยีการเกษตรมาใช้มากขึ้น และการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นในตลาดส่งออก แม้จำนวนฟาร์มจะลดลง แต่การผลิต

ข้าวของสหรัฐฯ ยังคงมีความยืดหยุ่นและสามารถรักษาระดับการผลิตไว้ได้ค่อนข้างดี โดยได้รับแรงสนับสนุนจากผลผลิตต่อพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นและประสิทธิภาพการเพาะปลูกที่ดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น ความเสียหายจากสภาพอากาศ และการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากบราซิล อูรุกวัย และประเทศผู้ส่งออกข้าวในเอเชีย ได้สร้างแรงกดดันต่อความสามารถในการทำกำไรของเกษตรกรและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกข้าวของสหรัฐฯ

สถิติสำคัญจากรายงาน

1. ต้นทุนการผลิตข้าวเพิ่มสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตข้าวรวมต่อพื้นที่ 1 เอเคอร์ในรูปตัวเงิน (Nominal Cost) เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 ระหว่างปี 2563–2567 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 เมื่อคำนวณในรูปมูลค่าที่แท้จริงโดยใช้เงินดอลลาร์สหรัฐฯ ณ ปี 2567 เป็นฐาน

2. จำนวนฟาร์มผู้ปลูกข้าวลดลง แต่ฟาร์มขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น ระหว่างปี 2555–2565 จำนวนฟาร์มในสหรัฐฯ ที่ผลิตข้าวลดลงร้อยละ 32 โดยรัฐแคลิฟอร์เนียและอาร์คันซอมีจำนวนฟาร์มลดลงมากที่สุด ในทางตรงกันข้าม จำนวนฟาร์มที่มีพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่า 1,000 เอเคอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 สะท้อนถึงแนวโน้มการกระจุกตัวของการผลิตในฟาร์มขนาดใหญ่

3. พื้นที่เพาะปลูกข้าวผันผวนตามสภาพอากาศ พื้นที่เพาะปลูกข้าวของสหรัฐฯ เปลี่ยนแปลงในแต่ละปี โดยมีสาเหตุสำคัญจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น ภัยแล้งในรัฐแคลิฟอร์เนีย และน้ำท่วมในรัฐอาร์คันซอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกและการผลิตข้าว

4. สัดส่วนการส่งออกข้าวต่อผลผลิตรวมลดลง ตั้งแต่ปีการตลาด 2555/2556 เป็นต้นมา สัดส่วนการส่งออกข้าวของสหรัฐฯ เมื่อเทียบกับผลผลิตลดลงทั้งในกลุ่มข้าวเมล็ดยาวและข้าวเมล็ดสั้นถึงปานกลาง โดยสัดส่วนการส่งออกข้าวรวมสูงสุดในช่วงเวลาที่ยานศึกษาคือปีการตลาด 2558/2559 ซึ่งมีปริมาณส่งออกคิดเป็นร้อยละ 55 ของผลผลิตทั้งหมด

ในปีการตลาด 2565/2566 สหรัฐฯ ส่งออกข้าวได้เพียงเล็กน้อยมากกว่าร้อยละ 40 ของผลผลิตรวม โดยคิดเป็นร้อยละ 39 ของผลผลิตข้าวเมล็ดยาว และร้อยละ 46 ของผลผลิตข้าวเมล็ดสั้นถึงเมล็ดกลาง นับเป็นสัดส่วนการส่งออกต่อผลผลิตที่ต่ำที่สุดของสหรัฐฯ ตั้งแต่อย่างน้อยปีการตลาด 2503/2504

5. สัดส่วนการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปีการตลาด 2555/2556 การนำเข้าข้าวทุกชนิดของสหรัฐฯ คิดเป็นประมาณร้อยละ 11 ของผลผลิตข้าวภายในประเทศ ขณะที่ระหว่างปีการตลาด 2564/2565–2566/2567 ปริมาณการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 20–25 ของผลผลิตข้าวในประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นข้าวหอมมะลิจากไทยและข้าวบาสมาดิจจากอินเดีย

ที่มา *Oryza.com*

บราซิล

ข้อมูลจากสำนักงานจัดหาอาหารแห่งชาติบราซิล (Companhia Nacional de Abastecimento: Conab) ระบุว่า ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2569 การเพาะปลูกข้าวในบราซิลครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูกที่มีการติดตามคิดเป็นร้อยละ 88 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด มีความคืบหน้าอยู่ที่ร้อยละ 23.6 เทียบกับร้อยละ 18.9 ในช่วงเดียวกันของปีก่อน และค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปีที่ร้อยละ 20.2 ซึ่ง Conab รายงานสถานการณ์การเพาะปลูกในแต่ละพื้นที่ดังนี้

รัฐซานตาการินา (Santa Catarina) - ฝนตกหนักทำให้การเพาะปลูกหยุดชะงักในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ สำหรับรัฐซานตาการินา พื้นที่ชายฝั่งตอนเหนือและหุบเขาตอนบนของแม่น้ำอิตาจาอี (Upper Itajaí Valley) อยู่ในช่วงท้ายของการเพาะปลูกแล้ว ขณะที่แปลงที่เพาะปลูกก่อนหน้านี้เริ่มงอกและอยู่ในระยะเจริญเติบโตทางลำต้นและใบ ส่วนพื้นที่อื่น ๆ อยู่ระหว่างการเตรียมและปรับระดับดินก่อนเริ่มเพาะปลูก

รัฐมารินเยา (Maranhão) - การเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ชลประทานใกล้เสร็จสมบูรณ์แล้ว และมีบางแปลงเริ่มเก็บเกี่ยวข้าวในเซตกราเมา (Grajaú)

รัฐปารานา (Paraná) - แปลงข้าวที่เพาะปลูกแล้วมีสภาพการเจริญเติบโตที่ดี โดยการเพาะปลูกแบบทยอยดำเนินการเป็นระยะมีความคืบหน้าเกินร้อยละ 70

ความคืบหน้าของการเพาะปลูกข้าวโดยเฉลี่ยทั่วประเทศโดยภาพรวม แม้ฝนตกหนักจะทำให้การเพาะปลูกหยุดชะงักในหลายพื้นที่ แต่ความคืบหน้าการเพาะปลูกข้าวของบราซิล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2569 ยังคงสูงกว่าทั้งช่วงเดียวกันของปีก่อนและค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี

ตามรายงานของสำนักงานผู้แทนกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Post) ภาคการผลิตข้าวของบราซิลเผชิญความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคในฤดูเพาะปลูกปี 2569/70 ขณะที่ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น

ปริมาณฝนที่มากเกินไปในภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวสำคัญของประเทศ อาจทำให้การเพาะปลูกล่าช้า ขณะที่เมฆปกคลุมต่อเนื่องและปริมาณรังสีจากดวงอาทิตย์ที่ลดลงอาจส่งผลให้ผลผลิตต่อพื้นที่ลดลง ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเสี่ยงจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและการขาดแคลนน้ำ ซึ่งอาจกระทบต่อการผลิตข้าวที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

ข้อมูลย้อนหลังที่อ้างถึงในรายงานระบุว่า ในปีที่เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ ผลผลิตข้าวต่อพื้นที่ของบราซิลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเฉลี่ยต่ำกว่าปีที่มีสภาวะเป็นกลางประมาณร้อยละ 11 และในภาคเหนือต่ำกว่าประมาณร้อยละ 4 ความเสี่ยงด้านการผลิตในแต่ละภูมิภาคดังกล่าวอาจเพิ่มความไม่แน่นอนต่อปริมาณผลผลิตข้าวโดยรวมของบราซิล อย่างไรก็ตาม รายงานไม่ได้ระบุตัวเลขคาดการณ์ผลผลิตข้าวระดับประเทศ หรือประเมินปริมาณความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีการผลิต 2569/70 ไว้อย่างเฉพาะเจาะจง

ความเสี่ยงต่อการผลิตข้าวเป็นส่วนหนึ่งของผลกระทบจากสภาพอากาศแปรปรวนที่อาจเกิดขึ้นกับภาคเกษตรกรรมของบราซิลในวงกว้าง โดยคาดว่าปรากฏการณ์เอลนีโญจะทวีความรุนแรงขึ้นสู่ระดับรุนแรงมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2569 ถึงมกราคม 2570 ทั้งนี้ ผลกระทบจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามภูมิภาคและประเภทของผลผลิตทางการเกษตร

ถั่วเหลืองและข้าวโพด ปริมาณฝนที่ไม่สม่ำเสมอและอุณหภูมิที่สูงอาจทำให้การเพาะปลูกถั่วเหลืองในพื้นที่ตอนกลางของบราซิลและภูมิภาค MATOPIBA ล่าช้า ในกรณีที่สภาพอากาศเลวร้ายอย่างมาก ผลผลิตถั่วเหลืองอาจลดลงได้ถึงร้อยละ 6 นอกจากนี้ การเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวถั่วเหลืองที่ล่าช้าอาจทำให้ช่วงเวลาสำหรับการเพาะปลูกข้าวโพดรุ่นที่สองสั้นลง ส่งผลให้ข้าวโพดเสี่ยงเผชิญการขาดแคลนน้ำและอุณหภูมิสูงในช่วงการสะสมแป้งในเมล็ด

ที่มา Oryza.com